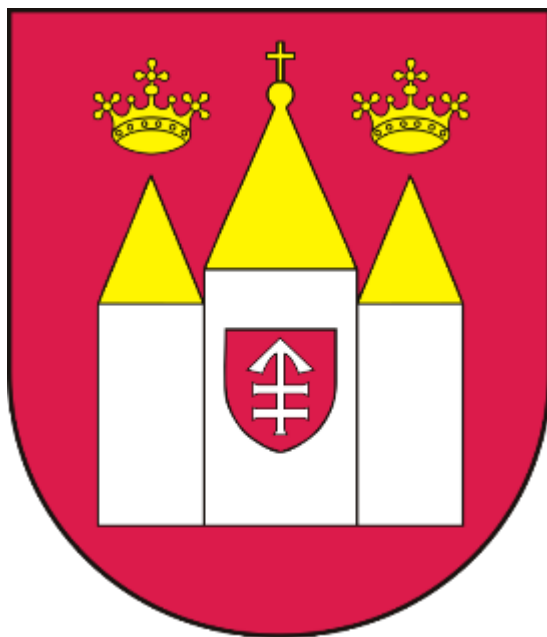

PROJEKT

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Radków do 2030r.

Sierpień, 2025r.

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Zasady prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji	5
1.1 Logika prac nad programem.....	5
1.2. Ocena dotychczasowych efektów procesu rewitalizacji	8
1.3. Partycypacyjny model tworzenia Programu	10
1.3.1. Konsultacje i dialog: zaangażowanie społeczności lokalnej	10
1.3.2. Partycypacja społeczna w trakcie realizacji GPR	12
2. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi gminy	14
3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	20
3.1. Ogólna charakterystyka obszaru rewitalizacji.....	20
3.2. Diagnoza zjawisk społecznych	20
3.3. Diagnoza zjawisk gospodarczych.....	25
3.4 Diagnoza zjawisk środowiskowych.....	28
3.5. Diagnoza zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych	33
3.6. Podsumowanie diagnozy: problemy, potrzeby i potencjały	40
4. Opis wizji stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu działań w zakresie rewitalizacji	45
5. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.....	46
6. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	48
6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	48
6.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	62
7. Opis podejścia zintegrowanego.....	66
8. Szacunkowy budżet Programu	72
9. Zintegrowane działania kluczem do sukcesu	75
9.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	75
9.2. Partnerstwo dla Rewitalizacji: współpraca ze społecznością i biznesem.....	78
9.3. Zarządzanie GPR: koszty i efektywność.....	80
9.4. Harmonogram wdrażania GPR	81
10. Ocena i monitorowania Programu	83
10.1. Monitorowanie postępów realizacji programu.....	83
10.2. Ocena aktualności i postępów Programu Rewitalizacji.....	86
11. Wpływ Programu na lokalne regulacje.....	87
Spis tabel	88
Spis map	88
Spis zdjęć	89

Wprowadzenie

„Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Radków do 2030 r.” (GPR) jest dokumentem opracowanym na podstawie Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 278 z późn. zm.). Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej ustawy **rewitalizacja** to kompleksowy proces wyprowadzania zdegradowanych obszarów z kryzysu, obejmujący zintegrowane działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni oraz gospodarki. Proces ten ma charakter terytorialny i jest realizowany przez wszystkich interesariuszy, opierając się na gminnym programie rewitalizacji.

Społeczny wymiar rewitalizacji i skoncentrowane działania

Rewitalizacja przede wszystkim ma **społeczny charakter**, a jej nadrzędnym celem jest **poprawa jakości życia mieszkańców oraz aktywne wsparcie** dla tych części gminy Radków, które znajdują się w trudnej sytuacji. W odróżnieniu od innych dokumentów strategicznych, GPR skupia się na **wybranych fragmentach gminy – tzw. obszarach rewitalizacji**. Pozwala to na **maksymalne i efektywne wykorzystanie zasobów oraz środków finansowych**, w celu poprawy warunków życia na konkretnym, wyznaczonym terenie objętym programem.

Gminny Program Rewitalizacji: kierunki, cele i zarządzanie

Gminny Program Rewitalizacji to kluczowy, ramowy dokument integrujący przedsięwzięcia z zakresu społecznego, gospodarczego, środowiskowego, funkcjonalno-przestrzennego i technicznego. Jego opracowanie poprzedziła szczegółowa diagnoza, która wyznaczyła obszary zdegradowane i rewitalizacji, uwzględniając ich problemy, potrzeby oraz potencjał rozwojowy. GPR przyjmuje podejście zintegrowane, definiuje listę konkretnych projektów rewitalizacyjnych i określa sposób zarządzania całym procesem.

Rewitalizacja z udziałem interesariuszy

W trakcie prac nad GPR położono szczególny nacisk na szerokie zaangażowanie interesariuszy procesu rewitalizacji. Zgodnie z ustawą, **rewitalizacja to proces realizowany dla mieszkańców i wspólnie z nimi**. Interesariuszami są wszystkie osoby i podmioty zainteresowane współtworzeniem i realizacją zadań na obszarze rewitalizacji. Na każdym etapie prac nad GPR zapewniono zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji.

Kompleksowa analiza i kontynuacja działań

Opinie i propozycje zgłaszane przez interesariuszy były zestawiane z obiektywnymi miernikami sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji. Połączenie metod ilościowych i jakościowych w pozyskiwaniu i analizie danych gwarantuje, że interwencja rewitalizacyjna będzie prowadzona na właściwym obszarze i przy użyciu narzędzi adekwatnych do zidentyfikowanych potrzeb, wyzwań, barier, deficytów i potencjałów.

1. Zasady prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji

1.1 Logika prac nad programem

Podstawą do rozpoczęcia prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji była uchwała Rady Gminy w Radkowie w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Radków do 2030r.” Podjęcie tej uchwały było następstwem opracowania diagnozy, dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Radków, w oparciu o którą w dniu 30 maja 2025r podjęto uchwałę nr **XIII/79/2025 Rady Gminy Radków z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Radków.**

Obszar rewitalizacji: definicja i wyznaczenie

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, **obszar rewitalizacji** to teren dotknięty kryzysem, wynikającym z koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, takich jak **ubóstwo, bezrobocie czy wysoki odsetek osób ze szczególnymi potrzebami**. Dodatkowo, na takim obszarze występują deficyty w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Obszar rewitalizacji musi mieć **istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego**, a jego powierzchnia nie może przekraczać **20% powierzchni gminy**, zaś liczba mieszkańców **30% jej ogólnej populacji**.

W Gminie Radków, diagnoza pozwoliła na wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w oparciu o **obiektywne i mierzalne wskaźniki**, które umożliwiły analizę negatywnych zjawisk. Analizy te doprowadziły do wyboru **sołectwa Radków** jako obszaru rewitalizacji. Wyznaczony obszar zajmuje **18,00 km², co stanowi 16,20% powierzchni gminy**, i jest zamieszkiwany przez **467 osób, czyli 20,15% wszystkich mieszkańców gminy Radków**

Tabela 1 Liczba mieszkańców objętych rewitalizacją do ogółu mieszkańców gminy

Liczba mieszkańców sołectwa Radków na 31.12.2024r.	467
Liczba mieszkańców Gminy Radków na 31.12.2024r.	2 318
Procent mieszkańców gminy objętych rewitalizacją	20,15%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Radkowie

Kryteria wyboru obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji wyznaczono na podstawie następujących, kluczowych przesłanek:

1. **Wysokie natężenie negatywnych zjawisk:** zidentyfikowano znaczące problemy w sferze społecznej (takie jak bezrobocie, niekorzystna sytuacja demograficzna, duża liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radkowie), a także w sferach gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej.
2. **Strategiczne znaczenie dla rozwoju gminy:** obszar sołectwa jest kluczowy dla ogólnego rozwoju całej gminy Radków.
3. **Akceptacja społeczna i władz:** wybór obszaru uzyskał pełną akceptację zarówno władz lokalnych, jak i mieszkańców.

W procesie tworzenia GPR zastosowano **różnorodne metody gromadzenia i analizy informacji**, które miały bezpośredni wpływ na ostateczny kształt dokumentu. Oprócz analiz wskaźnikowych, przeprowadzono **rozbudowane konsultacje społeczne**. Ich celem było pozyskanie opinii mieszkańców, przedstawicieli formalnych i nieformalnych grup, lokalnego biznesu, Urzędu Gminy oraz jego jednostek organizacyjnych, a także innych instytucji publicznych.

Od początku prac nad GPR uznano, że kluczem do sukcesu jest zarówno **przeanalizowanie dotychczasowych doświadczeń** związanych z realizacją przedsięwzięć infrastrukturalnych oraz społecznych w Radkowie, jak i **otwartość na nowe propozycje** zgłaszane przez zainteresowanych interesariuszy. Programowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych powiązano z ustaleniami dokumentów planistycznych obowiązujących na poziomie gminnym, regionalnym, krajowym i unijnym. Zgodnie z przyjętymi założeniami, osiągnięcie celów rewitalizacji będzie możliwe wyłącznie poprzez zaplanowanie i realizację **zestawu różnorodnych przedsięwzięć** o charakterze społecznym i infrastrukturalnym.

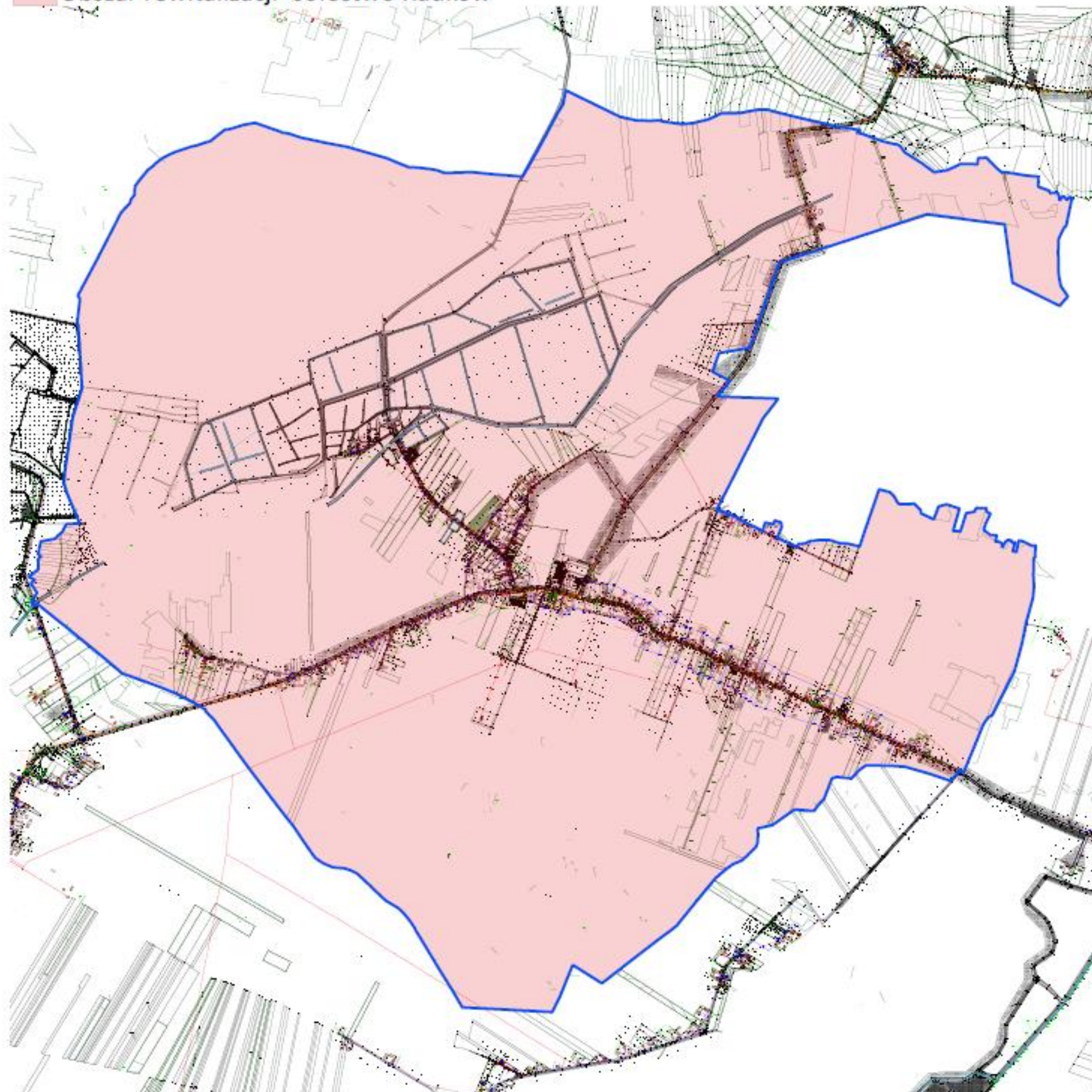

Mapa w skali 1:5000

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji - sołectwo Radków

Legenda:

- Obszar zdegradowany - sołectwo Radków
- Obszar rewitalizacji- sołectwo Radków

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Radków

1.2. Ocena dotychczasowych efektów procesu rewitalizacji

W ciągu minionych lat Gmina Radków nie wdrażała formalnego Programu Rewitalizacji. Mimo braku tego dokumentu, gmina podejmowała szereg istotnych inicjatyw i realizowała różnorodne projekty, które znacząco przyczyniły się do rozwoju i poprawy warunków życia na terenie sołectwa Radków. Działania te były podejmowane na podstawie innych dokumentów strategicznych i planistycznych, które jednoznacznie wskazywały sołectwo Radków jako obszar wymagający szczególnego wsparcia i uwagi. W tych dokumentach sołectwo Radków było określane również jako jeden z kluczowych elementów zrównoważonego rozwoju całej gminy, co podkreślało jego znaczenie zarówno w kontekście społecznym, jak i gospodarczym. Dzięki podejmowanym działaniom, pomimo braku formalnego programu rewitalizacji, udało się zainicjować pozytywne zmiany, które stworzyły solidne podstawy do przyszłych, kompleksowych działań rewitalizacyjnych na tym terenie.

Kluczowe obszary interwencji obejmowały szeroki zakres działań, które miały na celu kompleksową poprawę jakości życia mieszkańców. Wśród tych działań szczególne znaczenie miały następujące obszary:

- **Wsparcie społeczno-gospodarcze:** Realizowano projekty skierowane na aktywizację osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania te obejmowały m.in. organizację różnorodnych wydarzeń i programów, które wspierały aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców borykających się z problemami na rynku pracy. Dzięki temu osoby te zyskiwały większą samodzielność oraz mogły łatwiej integrować się ze społecznością lokalną.
- **Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i integracyjnej:** Podejmowano prace nad tworzeniem oraz modernizacją wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych, które stały się miejscami spotkań i aktywności społecznej. Takie centra rekreacyjne i integracyjne stanowią ważne punkty na mapie życia społecznego, sprzyjając budowaniu oraz umacnianiu relacji pomiędzy różnorodnymi grupami mieszkańców, zarówno pochodzącymi z obszaru objętego rewitalizacją, jak i spoza niego.
- **Wzbogacenie życia kulturalnego:** Zwiększono i urozmaicono ofertę kulturalną dostępną dla mieszkańców Gminy Radków. Lokalne instytucje kulturalne podejmowały aktywne działania w zakresie organizacji wydarzeń oraz inicjatyw, które zachęcały do wartościowego spędzania wolnego czasu. Takie działania sprzyjały integracji społecznej oraz promowały lokalną tożsamość i tradycję.
- **Zwiększenie bezpieczeństwa:** Podjęto konkretne kroki mające na celu poprawę bezpieczeństwa osób poruszających się ciągami pieszymi. Inwestycje i działania w tym zakresie przyczyniły się do podniesienia komfortu oraz poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, co jest kluczowe dla jakości życia w gminie.
- **Modernizacja energetyczna i usprawnienie służby zdrowia:** Inwestowano w poprawę efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, wykorzystując nowoczesne i ekologiczne rozwiązania oparte na odnawialnych źródłach energii. Równocześnie podejmowano działania usprawniające dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, co bezpośrednio wpływało na poprawę warunków życia i zdrowia lokalnej społeczności.

W latach 2016-2024 zrealizowano szereg projektów mających ożywić teren miejscowości Radków, wśród najważniejszych warto wymienić:

- Rozbudowa infrastruktury sportowej i edukacyjnej oraz doposażenie SP w Radkowie, wartość projektu 718 003,82 zł w tym dofinansowanie z UE 499 946,06 zł (RPOWŚ 2014-2020 działanie 7.4). Głównym celem projektu było zwiększenie dostępu do infrastruktury sportowej oraz poprawa jakości kształcenia na terenie Gminy Radków poprzez modernizację sali gimnastycznej oraz zakup pomocy dydaktycznych do pracowni matematycznej i przyrodniczej. Na terenie gminy funkcjonowała jedna szkoła podstawowa, która została objęta projektem. Realizacja działań zaplanowanych w ramach projektu umożliwiła wprowadzenie do placówki nowych metod prowadzenia zajęć, takich jak e-learning, zajęcia metodą eksperymentu oraz zajęcia w terenie. Projekt zwiększył wykorzystanie technologii TIK w procesie nauczania oraz poprawił dostęp do nowoczesnych pomocy dydaktycznych i infrastruktury sportowej. Projekt obejmował modernizację sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Radkowie oraz zakup pomocy do pracowni matematycznej i przyrodniczej. Wskaźniki projektu były następujące:
 - Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (CI 35) – 170 osób;
 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej – 1 (wskaźnik kluczowy);
 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1;
 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – 1.
- Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Radkowie”. Wartość inwestycji to 2.988.800,00 zł, dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład stanowiło 98% inwestycji czyli: 2.929.024,00 zł. Inwestycja obejmowała wykonanie robót związanych z dociepleniem ścian, stropu oraz dachu, a także wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. Przeprowadzono remont dachu budynku oraz modernizację instalacji ciepłej wody użytkowej i instalacji grzewczej, w której skład wchodził montaż pomp ciepła. Dodatkowo zainstalowano mikroinstalację fotowoltaiczną oraz wymieniono oświetlenie na energooszczędne LED, wykonując przy tym niezbędne roboty towarzyszące.
- „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Radków” Wartość inwestycji to 8.938.000,00 zł, dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład stanowi 95% inwestycji czyli: 8.491.100,00 zł Zadanie składało się z trzech części:
 - Dostarczono fabrycznie nowy ciągnik rolniczy, fabrycznie nową wysokociśnieniową maszynę do czyszczenia kanalizacji (wuko) zawieszaną na podnośniku traktora oraz fabrycznie nowy wóz asenizacyjny na łączną kwotę 508 000,00 zł.
 - Zrealizowano budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Świerków i Bałków, wybudowano kontenerową oczyszczalnię ścieków dla maksymalnie 300 RLM w miejscowości Bałków oraz **wykonano przyłącze kanalizacji sanitarnej w miejscowości Radków** w formule zaprojektuj i wybuduj, na kwotę 6 500 000,00 zł. **W ramach tego zadania powstała kanalizacja sanitarna o łącznej długości około 4,528 km oraz przyłącze kanalizacyjne do budynku w Radkowie o długości 97,43 m.**
 - Przeprowadzono budowę sieci wodociągowej w miejscowościach Brzeście, Kossów, Dzierżgów i Bieganów oraz **modernizację ujęcia wody w miejscowości Radków wraz z przyłączem do istniejącej sieci wodociągowej**, za kwotę 1 930 000,00 zł. Całkowita długość wybudowanej sieci wodociągowej wyniosła 4,396 km.

1.3. Partycypacyjny model tworzenia Programu

1.3.1. Konsultacje i dialog: zaangażowanie społeczności lokalnej

Konsultacje Społeczne

Podziel się swoim pomysłem

Prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji jak również wcześniejszy etap wyznaczania obszarów zdegradowanego i rewitalizacji, charakteryzowały się **szerokim i transparentnym zaangażowaniem partnerów społeczno-gospodarczych oraz podmiotów pozarządowych.**

Aktywnie włączano przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, organizacji ekologicznych, grup zajmujących się włączeniem społecznym, prawami podstawowymi, osobami z niepełnosprawnościami oraz równością płci i niedyskryminacją.

Transparentna komunikacja i współpraca

Proces wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, a także prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji (GPR), były prowadzone z pełną transparentnością i otwartością na dialog z mieszkańcami. W celu skutecznej współpracy z interesariuszami oraz aktywnego włączania społeczności Gminy Radków w prace nad GPR, wykorzystano różnorodne platformy i kanały komunikacji. Do najważniejszych z nich należały:

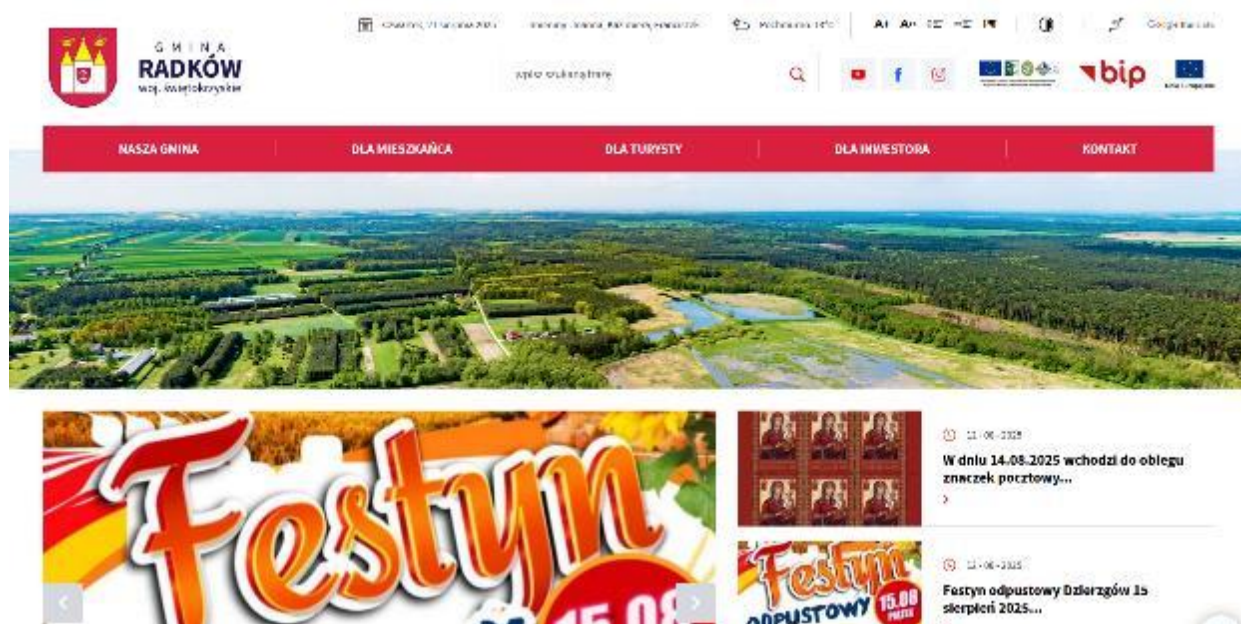
- **Strona internetowa Gminy Radków** – utworzono specjalną, dedykowaną zakładkę informacyjną dostępną pod adresem: <https://radkow.pl/>
- **Plakaty informujące o procesie rewitalizacji** – rozmieszczone na terenie całej gminy, informowały mieszkańców o przebiegu i etapach procesu rewitalizacji

Formy konsultacji społecznych

W celu zebrania jak najszerszej perspektywy i opinii, zorganizowano **liczne wydarzenia konsultacyjne** skierowane do mieszkańców i interesariuszy rewitalizacji. Wśród kluczowych inicjatyw znalazły się:

- **Na etapie wyznaczania obszarów zdegradowanego i rewitalizacji:**
 - w dniu 14 maja 2025r. zorganizowano otwarte spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, które stanowiło platformę do bezpośredniej wymiany poglądów,
 - **Spacer studyjny** zorganizowany w dniu 21 maja 2025r. po obszarze rewitalizacji, umożliwiający wspólne zidentyfikowanie problemów i potencjału terenu.
- **Na etapie prac nad GPR:**
 - **Wywiady grupowe** z kluczowymi interesariuszami, w tym przedstawicielami Urzędu Gminy w Radkowie, lokalnych organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców działających na terenie sołectwa.
 - **Deбата** podczas której wspólnie wypracowywano kierunki działań i charakter przyszłych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zapewniając ich dopasowanie do realnych potrzeb.
 - **Nabór fiszek przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, który umożliwił zgłaszanie konkretnych pomysłów i projektów przez samych mieszkańców i lokalne podmioty.

Dzięki tak kompleksowemu podejściu, Program Rewitalizacji Gminy Radków stał się **autentycznym odzwierciedleniem potrzeb i aspiracji lokalnej społeczności**, gwarantując jego efektywną realizację.

Udział interesariuszy w procesie rewitalizacji miał kluczowe znaczenie dla kształtu **Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR)**. Ich sugestie i potrzeby zostały uwzględnione zarówno w **diagnozie problemów**, jak i w **określaniu celów, kierunków działań oraz konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych**.

Główne postulaty dotyczyły:

- **integracji społecznej:** realizacji kompleksowych działań wspierających integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- **estetyki i przestrzeni publicznych:** poprawy wyglądu i zagospodarowania przestrzeni publicznych;
- **infrastruktury i usług:** modernizacji, zwiększenia dostępności oraz tworzenia nowej infrastruktury, co miało na celu stałe rozwijanie oferty usług publicznych (kulturowych, społecznych, rekreacyjnych itp.) na obszarze rewitalizacji.

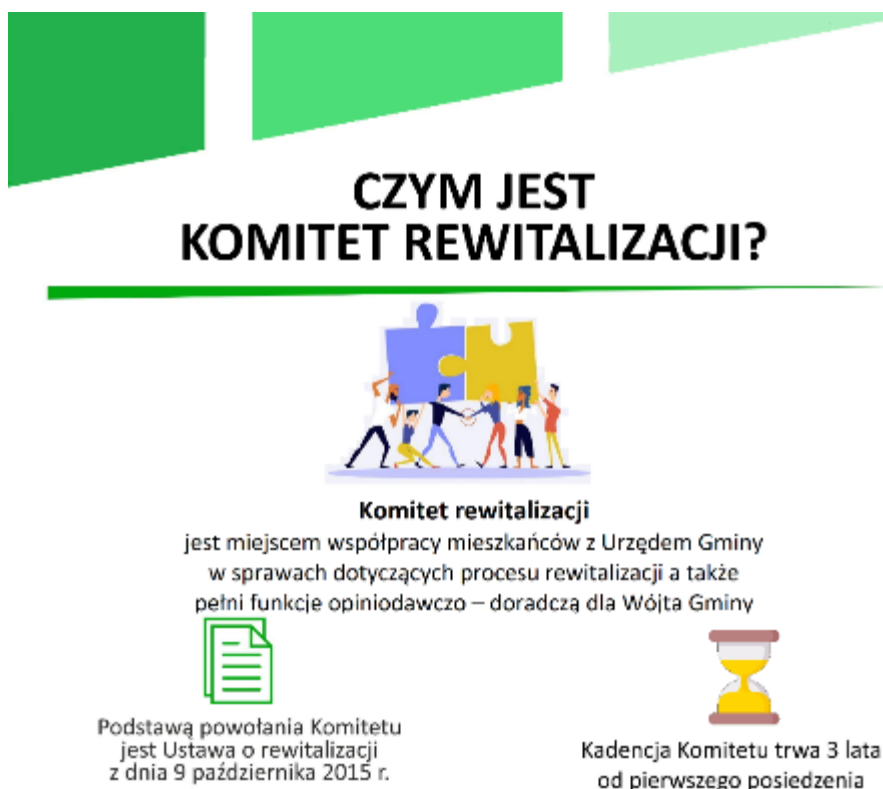
1.3.2. Partycypacja społeczna w trakcie realizacji GPR

Partycypacja społeczna, która była fundamentem przy tworzeniu programu rewitalizacji, pozostanie **kluczową zasadą i ciągłą praktyką** również podczas wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Zgodnie z przyjętym systemem zarządzania, obejmującym zasady współpracy ze społecznym i gospodarczym otoczeniem, przewiduje się **stałe informowanie interesariuszy rewitalizacji** o podejmowanych i planowanych działaniach. Głównym narzędziem komunikacji będzie **dedykowana podstrona** poświęcona procesowi rewitalizacji.

Zwiększanie zaangażowania w rewitalizację: rola Komitetu Rewitalizacji

Informowanie o procesie rewitalizacji ma na celu **zapewnienie mieszkańcom realnego wpływu** na realizację przedsięwzięć zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Kluczową platformą dla zaangażowania interesariuszy będzie Komitet Rewitalizacji. Będzie on służyć jako forum współpracy i dialogu między mieszkańcami, lokalnymi podmiotami a organami Gminy Radków odpowiedzialnymi za koordynację procesu rewitalizacji. Komitet będzie opiniować kluczowe etapy, takie jak ocena aktualności i stopnia realizacji GPR, a także projekty nowych programów czy ich zmian.

Skład Komitetu

mieszkańcy obszaru rewitalizacji
organizacje pozarządowe
przedstawiciele spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych z obszaru rewitalizacji
przedsiębiorcy
przedstawiciele instytucji publicznych

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR, przeprowadzana co najmniej raz w trakcie wdrażania Programu, będzie kluczowym narzędziem **angażowania interesariuszy w ewaluację efektów rewitalizacji**.

Dodatkowo, w ramach podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przewiduje się działania mające na celu **zwiększenie aktywności społecznej**. Obejmują one m.in. organizację **cyklicznych wydarzeń**, takich jak spacer i spotkania z mieszkańcami obszaru rewitalizacji. Dzięki nim możliwe będzie bieżące **monitorowanie postępów GPR** oraz weryfikacja, czy jego założenia odpowiadają **aktualnym potrzebom, barierom i potencjałom** występującym na rewitalizowanym obszarze.

2. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi gminy

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2) ustawy o rewitalizacji, w Gminnym Programie Rewitalizacji (GPR) należy zawrzeć opis powiązań tego dokumentu z innymi strategicznymi opracowaniami gminy, takimi jak strategia rozwoju, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (mpzp), studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz strategia rozwiązywania problemów społecznych. Ze względu na złożoność procesu rewitalizacji, który wpływa na realizację różnych polityk publicznych na poziomie gminy, w tym miejscu warto również przeanalizować i uwzględnić powiązania GPR z innymi dokumentami strategicznymi gminy, co zapewnia spójność i efektywność działań rewitalizacyjnych. Takie powiązania są nie tylko wymogiem formalnym, ale także podstawą do prowadzenia zrównoważonego rozwoju gminy, umożliwiając integrację działań rewitalizacyjnych z planowaniem przestrzennym oraz polityką społeczną i gospodarczą.

Strategia Rozwoju Gminy Radków

Gmina Radków nie posiada obecnie aktualnej strategii rozwoju. Ostatnim obowiązującym dokumentem jest „Strategia Rozwoju Gminy Radków do 2020 roku”. W dokumencie tym określono cele, które pozostają nadal aktualne, a mianowicie:

- rozwój infrastruktury,
- aktywizacja społeczności lokalnej oraz włączenie społeczne,
- rozwój rolnictwa i przedsiębiorczości.

Gminny Program Rewitalizacji jest spójny ze Strategią zarówno pod względem zidentyfikowanych obszarów rozwoju, jak i przypisanych im celów głównych, celów szczegółowych oraz kierunków działań.

W konsekwencji cele Gminnego Programu Rewitalizacji wpisują się w realizację działań priorytetowych wyznaczonych w Strategii. Dotyczy to między innymi aktywizacji i zaangażowania lokalnej społeczności w życie, funkcjonowanie oraz rozwój gminy Radków, a także stworzenia centralnej, spójnej i zorganizowanej przestrzeni publicznej w obszarze centralnej miejscowości gminnej.

W tym kontekście można stwierdzić, że zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji uszczegóławiają postanowienia Strategii dotyczące projektów rewitalizacyjnych oraz tworzą ramy operacyjne do realizacji kierunków interwencji wskazanych w Strategii.

Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Gmin: Moskorzew, Nagłowice, Oksa, Radków, Secemin, Słupia do roku 2030¹

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego
dla Gmin Moskorzew, Nagłowice, Oksa, Radków,
Secemin, Słupia do roku 2030

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Radków do 2030 roku został opracowany w sposób zapewniający pełną spójność i komplementarność z zapisami Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Gmin Moskorzew, Nagłowice, Oksa, Radków, Secemin oraz Słupia na lata 2023-2030. Strategia ta

¹ <https://bip.radkow.finn.pl/bipkod/31537966?komunikat=32060866>

została formalnie przyjęta przez Radę Gminy w Radkowie uchwałą nr LII/339/2023 z dnia 29 marca 2023 roku i stanowi ramy rozwojowe dla współpracy oraz zrównoważonego rozwoju tych obszarów. W szczególności, Gminny Program Rewitalizacji uwzględnia i realizuje cele wskazane w Strategii Ponadlokalnej, które zostały precyzyjnie zidentyfikowane jako kluczowe dla osiągnięcia długofalowego rozwoju gmin partnerskich. Do najważniejszych celów strategicznych zgodnych z GPR należą:

- rozwój przedsiębiorczości poprzez bardziej efektywne wykorzystanie zasobów rolnych, przyrodniczych oraz historyczno-kulturowych partnerstwa;
- zapewnienie mieszkańcom gmin objętych Strategią atrakcyjnych warunków do życia;
- wykorzystanie nowoczesnych, proekologicznych rozwiązań w celu modernizacji infrastruktury oraz adekwatnej odpowiedzi na wyzwania związane ze zmianami klimatu.

Wszystkie wymienione cele strategii ponadlokalnej znajdują odzwierciedlenie w działaniach i zadaniach zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji, co zapewnia harmonijną realizację wspólnych priorytetów rozwojowych. W ten sposób program rewitalizacji Radkowa jest integralną częścią szerszej wizji rozwoju regionu, służąc wspólnemu celowi wzmocnienia potencjału gospodarczego, społecznego i ekologicznego gmin partnerskich do roku 2030.

Dokumenty z obszaru polityki przestrzennej

Do instrumentów wdrażania polityki przestrzennej Gminy Radków należą:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radków [uchwała nr XXV/127/01 Rady Gminy w Radkowie z dnia 27 grudnia 2001r. r. zmiana uchwała nr IX/36/2007 z dnia 27 listopada 2007 r. ws. uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Radków, uchwała nr VI/37/2024 RADY GMINY RADKÓW z dnia 31 października 2024 r. w sprawie uchwalenia zmiany nr 2 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radków]²
- Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Radków [uchwała nr XIX/104/2012 z 27 listopada 2012 r. ws. uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Radków]³.

Zgodnie ze Studium głównym celem zagospodarowania przestrzennego gminy Radków jest osiągnięcie wszechstronnego, zrównoważonego i stabilnego rozwoju, zaspokajającego bieżące potrzeby mieszkańców.

W *Studium zagospodarowania* wskazano podstawowe kierunki polityki przestrzennej dla obszaru objętego GPR, które pozwalają na określenie jego rangi w strukturze gminy. Obszar rewitalizacji obejmuje obszar koncentracji usług społecznych, który uznano za kluczowe dla polityki przestrzennej gminy. Kierunki polityki przestrzennej przyjęte w Studium dla obszaru objętego GPR – np. w zakresie planowanego przeznaczenia terenów na realizację i utrzymanie zabudowy umożliwiającej rozwijanie usług społecznych, czy też w odniesieniu do usług sportu i rekreacji oraz obszarów aktywności gospodarczej – nie stoją w sprzeczności z jego zapisami. Wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie natomiast wspierać realizację Studium m.in.

² <https://bip.radkow.finn.pl/bipkod/27967389>

³ <https://bip.radkow.finn.pl/res/serwisy/pliki/30996912?version=1.0>

poprzez działania zmierzające do poprawy dostępności usług oraz poprawy jakości infrastruktury drogowej na obszarze rewitalizacji.

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2023r. wprowadza istotne zmiany w systemie planowania przestrzennego w kraju (Dz. U. z 2024, poz. 1130, 1907, 1940). W perspektywie roku 2030 skutki tych zmian nie wpłyną jednak znacząco na gospodarowanie przestrzenią na obszarze rewitalizacji. W pracach nad planem ogólnym – czyli nowym instrumentem planistycznym – zostaną natomiast uwzględnione granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz inne istotne dla treści planu ogólnego ustalenia GPR.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Radków na 2016-2026

G M I N A
RADKÓW
woj. świętokrzyskie

Realizacja GPR przyczyni się do wdrażania postanowień *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Radków* (dalej także *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych*), która została przyjęta uchwałą nr VI/102/2016 Rady Gminy w Radkowie z dnia 28.06.2016 r. w sprawie przyjęcia: *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Radków na lata 2016-2026*. W odniesieniu do *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych*, opracowanej na podstawie przepisu art. 17 ust. 1 pkt 1) Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, przedsięwzięcia wskazane w GPR będą wspierały rozwiązywanie problemów społecznych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji. Będą to m.in. przedsięwzięcia wspierające integrację społeczną i pomoc najmniej zasobnym rodzinom oraz projekty służące zapewnieniu dzieciom i młodzieży warunków do prawidłowego rozwoju, jak również przedsięwzięcia zmierzające do likwidacji barier (architektonicznych i in.) utrudniających korzystanie z różnego rodzaju usług (w tym publicznych) przez osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami. Kompleksowy charakter działań, wynikających ze *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych* przyczyni się także do osiągnięcia celów GPR.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026⁴

WSPIERANIE RODZINY

Kolejnym dokumentem, którego realizacja będzie bezpośrednio wspierana przez działania wynikające z GPR, jest Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024–2026 (zwany dalej Programem Wspierania Rodziny). W ramach tego programu zdiagnozowano w sołectwie Radków problemy społeczne tożsame z tymi opisanymi w GPR. Potwierdza to trafność diagnozy przeprowadzonej dla potrzeb opracowania GPR i wskazuje, że innowacyjne oraz kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, łączące działania w obszarach społecznych, gospodarczych i technicznych, będą bezpośrednio realizowały strategiczne cele Programu Wspierania Rodziny, ze szczególnym naciskiem na przeciwdziałanie zagrożeniom i sytuacjom kryzysowym mającym wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin

⁴ Dokument przyjęty uchwałą nr LXI/400/2024 Rady Gminy w Radkowie z dnia LXI/400/2024 z dnia 22 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w gminie Radków na lata 2024 – 2026

Program współpracy Gminy Radków z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2025 roku⁵

W Gminie Radków ramy współpracy samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi od lat wyznaczają programy uchwalane przez Radę Gminy. W okresie 2016-2023 kwota zarezerwowana na realizację programów współpracy systematycznie wzrastała, co świadczy o występowaniu stałego potencjału organizacji pozarządowych w gminie Radków do prowadzenia działań w partnerstwie z lokalnym samorządem.

Tematyczne obszary współpracy gminy i organizacji pozarządowych odpowiadają tematyce przedsięwzięć rewitalizacyjnych ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych. Zgodnie z treścią Programu współpracy Gminy Radków z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2025 roku, przyjętego uchwałą nr VII/45/2024 Rady Gminy w Radkowie z dnia 29 listopada 2024 r. w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2025 r. za priorytetowe działania gminy uznano przedsięwzięcia z zakresu:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
 - 1a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
 - 1b) udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa;
- 2) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 3) działalności charytatywnej;
- 4) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- 5) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 5a) działalności na rzecz integracji cudzoziemców;
- 6) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 799.);
- 7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 8) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 9) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- 10) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 11) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 12) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;
- 13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 14) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 15) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 16) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 17) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;

⁵ <https://bip.radkow.finn.pl/res/serwisy/pliki/37680950?version=1.0>

- 18) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 19) turystyki i krajoznawstwa;
- 20) porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- 21) obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 22) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- 22a) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
- 23) ratownictwa i ochrony ludności;
- 24) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
- 25) upowszechniania i ochrony praw konsumentów
- 26) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 27) promocji i organizacji wolontariatu;
- 28) pomocy Polonii i Polakom za granicą;
- 29) działalności na rzecz kombatanów i osób represjonowanych;
- 29a) działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz. U. z 2023 poz. 2112);
- 30) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą;
- 31) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- 32) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 32a) rewitalizacji;
- 33) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1-32a

W toku wdrażania GPR, program współpracy z organizacjami pozarządowymi będzie odgrywał coraz większe znaczenia, ponieważ wśród kierunków działań określonych w GPR jest także wspieranie aktywności i rozwoju organizacji społecznych działających na obszarze rewitalizacji. Zatem oba programy wspierają się i uzupełniają nawzajem.

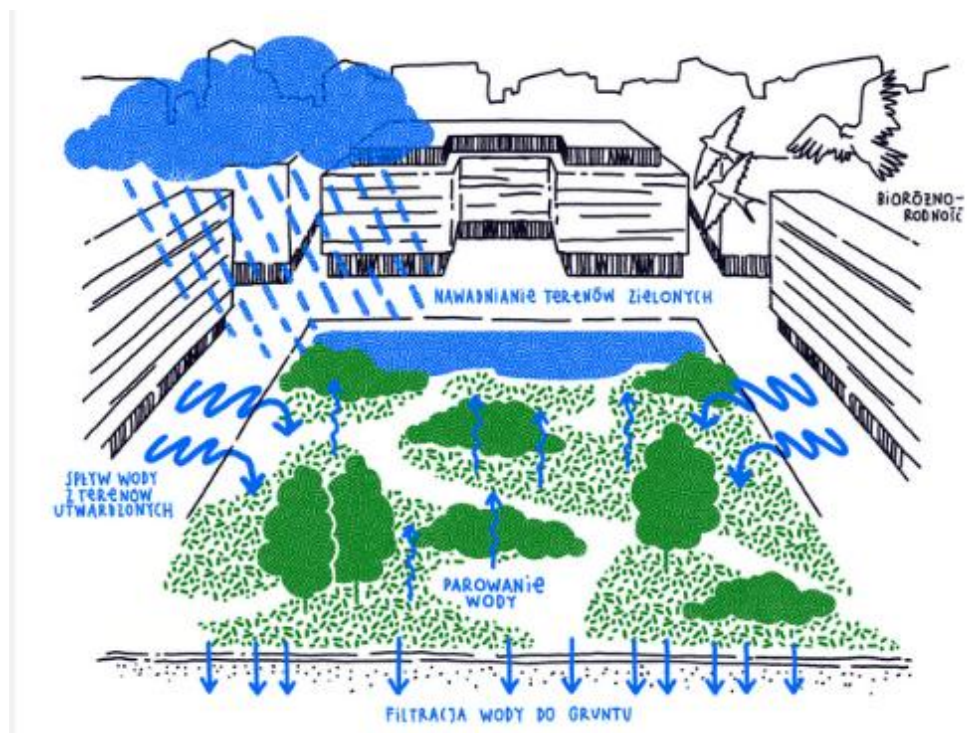
Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Radków

Ważnym instrumentem oddziaływania samorządu na trudną sytuację rodzin oraz grup mieszkańców ze szczególnymi potrzebami oraz rozwiązywania innych problemów społecznych w ramach procesu rewitalizacji jest polityka mieszkaniowa. Wdrażanie postanowień GPR przyczyni się m.in. do osiągnięcia celów *Programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym* poprzez działania zmierzające do:

- poprawy efektywności energetycznej budynków komunalnych oraz wymiany ich źródeł ciepła,
- powiększania zasobu mieszkaniowego gminy,

a także – co niemniej ważne:

- poprawy jakości przestrzeni wokół i w bliskim sąsiedztwie budynków komunalnych i ich dostosowania do wymagań związanych z instalowaniem błękitno-zielonej infrastruktury, zwiększania retencji opadowej oraz udziału powierzchni biologicznie czynnej.

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

3.1. Ogólna charakterystyka obszaru rewitalizacji

Granice i specyfika obszaru sołectwa Radków

Rozwiązywanie problemów występujących na obszarze rewitalizacji, choć często podobnych w swej naturze, wymaga **indywidualnego podejścia** i **uwzględnienia priorytetów lokalnej społeczności**. Analiza wskaźnikowa przeprowadzona w celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji wykazała skoncentrowanie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych oraz technicznych na terenie sołectwa Radków. W związku z tym, na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, podjęto decyzję o wyodrębnieniu obszaru rewitalizacji obejmującego miejscowość Radków. Taka analiza wskaźnikowa, oparta na starannie dobranych kryteriach i wskaźnikach, pozwala na obiektywne wskazanie terenów o najwyższym stopniu degradacji i skoncentrowaniu negatywnych zjawisk, co stanowi podstawę do delimitacji obszaru rewitalizacji oraz efektywnego planowania działań naprawczych.

3.2. Diagnoza zjawisk społecznych

Skumulowane problemy społeczne oraz niekorzystne trendy demograficzne w sołectwie Radków jasno wskazują na pilną potrzebę kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Diagnoza, która posłużyła do wyznaczenia obszarów zdegradowanego i rewitalizacji, wykazała najtrudniejszą sytuację społeczną w sołectwach: **Bałków, Bieganów, Chycza, Kossów, Kwilina, Ojślawice**. W sołectwie Radków zdiagnozowano występowanie takich negatywnych zjawisk jak: **ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych**.

Analiza uwzględniła szczegółowe wskaźniki, takie jak:

- **wskaźniki demograficzne:** wyludnienie, obciążenie osobami starszymi, udział osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym;
- **wskaźniki pomocy społecznej:** liczba osób korzystających z pomocy społecznej (ogółem, z powodu długotrwałej/ciężkiej choroby, bezrobocia, ubóstwa, niepełnosprawności, bezradności opiekuńczo-wychowawczej, alkoholizmu), liczba wypłaconych zasiłków (celowych, okresowych, stałych);
- **wskaźniki edukacyjne i zatrudnienia:** liczba dzieci korzystających z dożywiania, liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy;
- **wskaźniki partycypacji społecznej:** frekwencja wyborcza, liczba stowarzyszeń i fundacji.

Tak szeroki zakres wskaźników pozwolił na kompleksową ocenę sytuacji społecznej i demograficznej, co stanowi podstawę do skutecznego planowania działań rewitalizacyjnych w tych obszarach.

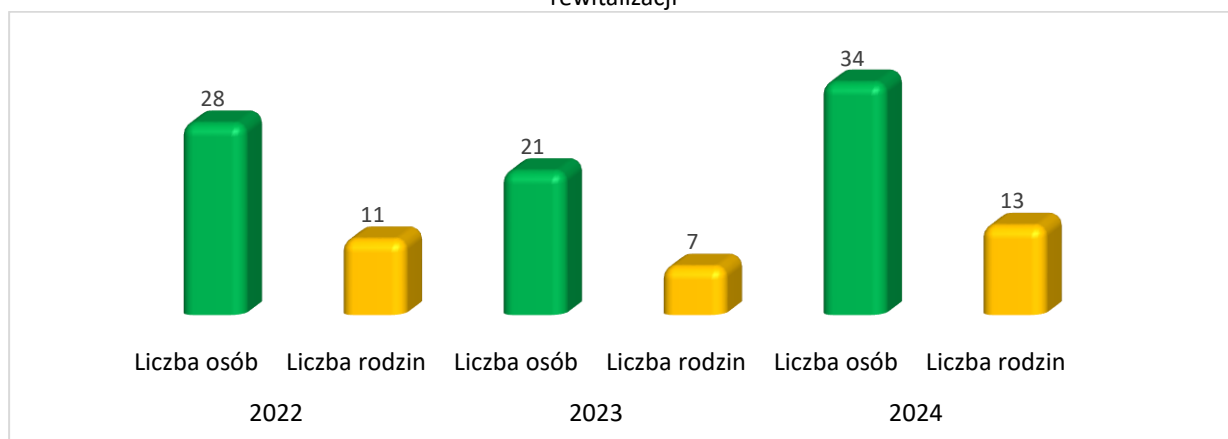
Analiza wykazała, że główną przyczyną korzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS) na obszarze rewitalizacji są **ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba**.

Tabela 2 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2022-2024 zamieszkujących obszar rewitalizacji

L.p.	Sołectwo	2022		2023		2024	
		Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
1.	Sołectwo Radków	28	11	21	7	34	13
2	Gmina Radków	183	70	177	66	225	99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Radkowie

Wykres 1 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2022-2024 zamieszkujących obszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Radkowie

Tabela 3 Przyczyny korzystania ze wsparcia GOPS w Radkowie w 2024r.

Przyczyny korzystania z pomocy	kobiety	mężczyźni	razem
Bezrobocie	0	0	0
Ubóstwo	1	1	2
Niepełnosprawność	1	0	1
Długotrwała lub ciężka choroba	3	1	4
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	1	0	1
Alkoholizm	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Radków

Tabela 4 Liczba wypłaconych zasiłków stałych, celowych, okresowych w latach 2022-2024 na obszarze rewitalizacji

Wyszczególnienie	stały			okresowy			celowy		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Sołectwo Radków	1	2	3	1	1	0	6	6	2
Gmina ogółem	9	9	11	4	8	7	34	38	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Radków

Tabela 5 Liczba dzieci i młodzieży do 14 roku życia korzystająca z dożywiania w szkołach w latach 2021-2023 na obszarze rewitalizacji

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Miejscowość Radków	6	5	6
Gmina ogółem	49	51	55

Źródło: opracowanie wystane na podstawie Diagnozy służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Radków

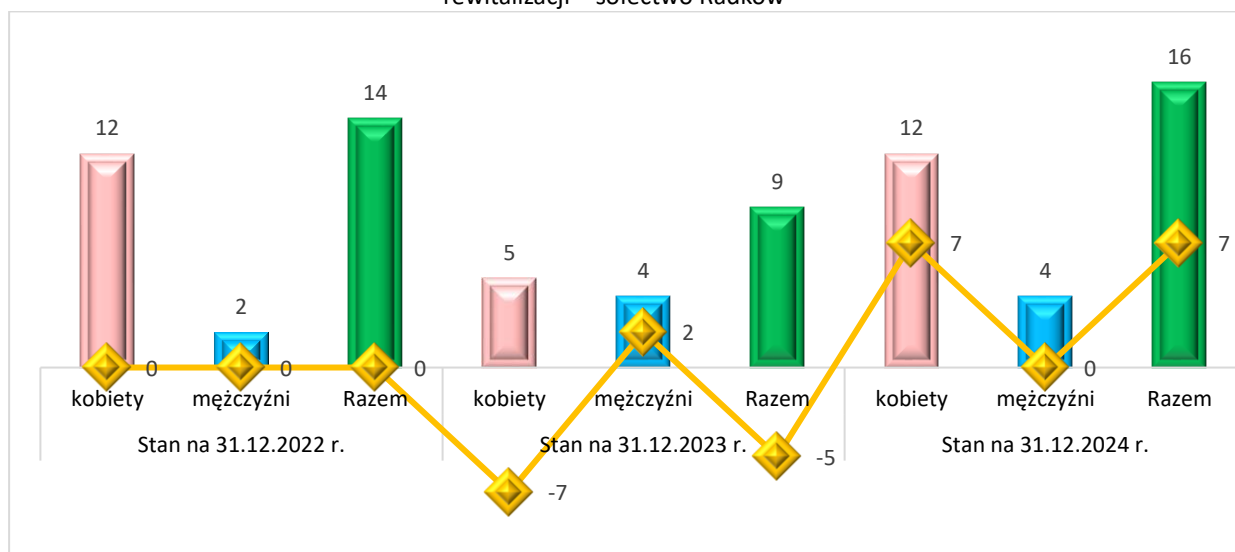
Na przestrzeni ostatnich lat odnotowano wzrost liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy (PUP), zamieszkujących obszar rewitalizacji. W 2022 roku było to 14 osób, w 2023 roku liczba ta spadła do 9, a w 2024 roku osiągnęła 16.

Tabela 6 Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Starachowicach w latach 2022-2024

L.p.	Sołectwo	Stan na 31.12.2022 r.			Stan na 31.12.2023 r.			Stan na 31.12.2024 r.		
		K	M	Razem	K	M	Razem	K	M	Razem
1.	Miejscowość Radków	12	2	14	5	4	9	12	4	16
2.	Gmina ogółem	34	16	50	24	23	47	33	22	55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Włoszczowie

Wykres 2 Liczba osób zarejestrowanych w PUP we Włoszczowie w latach 2022-2024 zamieszkujących obszar rewitalizacji – sołectwo Radków

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Włoszczowie

Gminę Radków na koniec 2024r. zamieszkiwało 2444 mieszkańców. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców zmalała o 17,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 46,2 lat i jest nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Na koniec 2024r. obszar rewitalizacji zamieszkiwało 467 osób w tym 234 kobiety oraz 233 mężczyzn. W porównaniu z rokiem 2019 liczba mieszkańców spadła o 9 osób.

Tabela 7 Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji w roku 2019 i 2024

L.p.	Sołectwo	31.12.2019	31.12.2024	Wzrost/spadek ludności	%
1.	Sołectwo Radków	476	467	-9.00	-1.89%
2.	Gmina Radków	2444	2318	-126.00	-5.16%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Radków

53,0% mieszkańców gminy Radków jest w wieku produkcyjnym, 15,8% w wieku przedprodukcyjnym, a 25,48% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 8 Struktura wiekowa mieszkańców obszaru rewitalizacji

L.p.	Sołectwo	Kobiety	Mężczyźni	RAZEM	Udział %
1.	wiek przedprodukcyjny	36	40	76	16.27
2.	wiek produkcyjny	124	148	272	58.24
3.	wiek poprodukcyjny	74	45	119	25.48

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Radkowie

Jednym z kluczowych wskaźników rozwoju społeczeństwa obywatelskiego jest uczestnictwo w wyborach, które z jednej strony świadczy o świadomości społecznej, a z drugiej – o zaangażowaniu w sprawy lokalnej społeczności. Na obszarze rewitalizacji frekwencja wyborcza od kilkunastu lat utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnia dla całej gminy.

Tabela 9 Frekwencja wyborcza w Gminie Radków w wyborach samorządowych z 2024, parlamentarnych 2023 oraz prezydenckich z 2020

L.p.	Sołectwo	Prezydenckie	Wybory do Sejmu i Senatu	Wybory samorządowe	Razem
1.	Radków	68,73	73,16	63,72	68,54
	Średnia dla Gminy				62,79

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Tabela 10 Liczba stowarzyszeń fundacji i organizacji społecznych na terenie Gminy Radków

L.p.	Jednostka strukturalna	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Sołectwo Radków	7	7	7	8	8
2.	Gmina Radków	15	15	17	18	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji program rewitalizacji zawiera szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt. 2, obejmującą analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru. Potencjały lokalne występujące na obszarze rewitalizacji przedstawiono w poniższej tabeli.

L.p.	Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera techniczno - funkcjonalna
1.	Radków	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W RADKOWIE STOWARZYSZENIE "JESTEŚMY RAZEM" W RADKOWIE STOWARZYSZENIE "NASZE DZIECIAKI" STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU GMINY RADKÓW STOWARZYSZENIE WĘDKARSKIE "GRUBA RYBA" Koło Gospodyń Wiejskich	Dostęp do infrastruktury wodociągowej, częściowy dostęp do infrastruktury kanalizacyjnej, infrastruktura szkolna i przedszkolna, siłownia zewnątrz, siłownia wewnętrzna, kort tenisowy, place zabaw 2 szt. miejsce rekreacji. biblioteka,

24

3.3. Diagnoza zjawisk gospodarczych

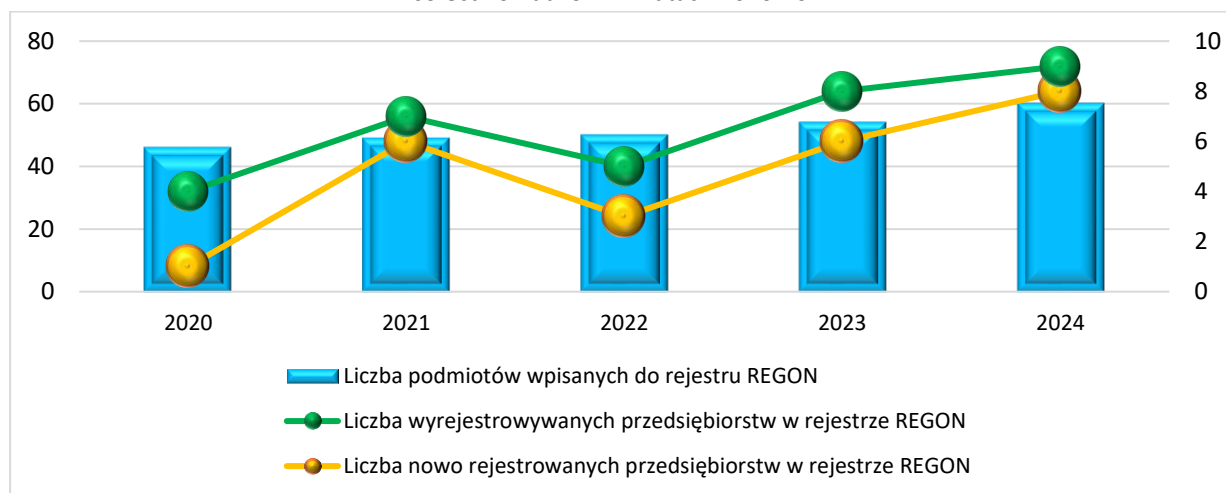
Przedsiębiorczość lokalna: zróżnicowany obraz obszaru rewitalizacji

Planując działania rewitalizacyjne, kluczowe jest uwzględnienie **zróżnicowanej kondycji lokalnej przedsiębiorczości** na obszarze rewitalizacji. Analiza wskaźnikowa, przeprowadzona w celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych, wykazała najmniej korzystną sytuację w sołectwach **Bieganów Krasów**, a **największy potencjał w tym zakresie posiada sołectwa Brzeście Chyca, Kossów, Radków**. Diagnoza opierała się na 3 wskaźnikach:

- **liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych** w rejestrze REGON (na 100 mieszkańców),
- **liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw** w rejestrze REGON (na 100 mieszkańców),
- **liczba wyrejestrowywanych przedsiębiorstw** w rejestrze REGON (na 100 mieszkańców).

Ocena kondycji podmiotów gospodarczych działających na obszarze rewitalizacji była także przedmiotem dyskusji z mieszkańcami podczas otwartych spotkań konsultacyjnych.

Wykres 3 Ilość podmiotów wpisanych, nowo rejestrowanych ora wyrejestrowywanych na obszarze rewitalizacji – sołectwo Radków - w latach 2020-2024

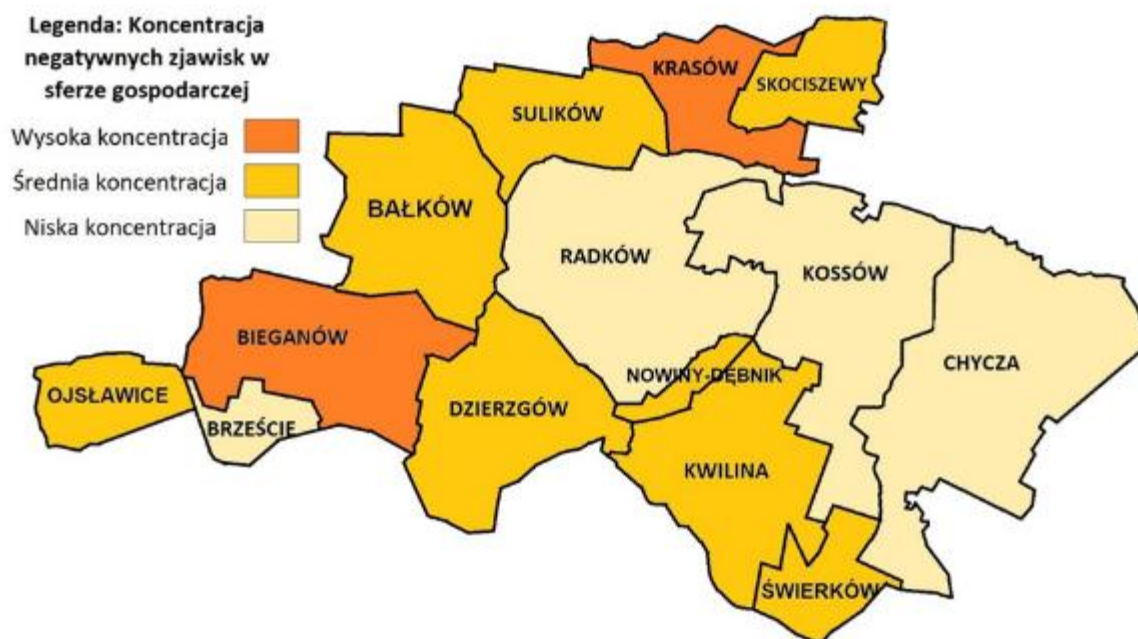
Źródło: opracowanie własne

Tabela 12 Ilość podmiotów wpisanych, nowo rejestrowanych oraz wyrejestrowywanych na obszarze rewitalizacji – sołectwo Radków - w latach 2020-2023

L.p.	Obszar rewitalizacji	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON	46	49	50	54	60
2.	Liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON	1	6	3	6	8
3.	Liczba wyrejestrowywanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON	3	1	2	2	1

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Radków

Mapa 3 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej na terenie Gminy Radków w podziale na sołectwa

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Radków, str. 45

Estetyka obszaru rewitalizacji a wizerunek i współpraca biznesu

Estetyka obszaru rewitalizowanego pełni kluczową rolę w procesie jego odnowy. Ulepszenie wyglądu i funkcjonalności tych terenów wpływa nie tylko na komfort życia mieszkańców, ale również zwiększa atrakcyjność miejsca dla inwestorów, przedsiębiorców oraz turystów. Poprawa estetyki obszaru rewitalizacji jest ważnym czynnikiem wzmacniającym wizerunek lokalnych firm oraz sprzyja nawiązywaniu partnerskich relacji między biznesem a władzami samorządowymi.

Zaangażowanie lokalnych przedsiębiorców w proces rewitalizacji

Mimo **niewielkiego zaangażowania lokalnych przedsiębiorców** w początkowe prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji, istnieje potencjał do ich aktywnego włączenia w rozwiązywanie złożonych problemów obszaru. Podczas otwartych spotkań konsultacyjnych przedsiębiorcy nie zgłaszali wielu propozycji bezpośrednio dotyczących wsparcia biznesu, lecz skupiali się na kwestiach związanych z **jakością infrastruktury drogowej, pieszej i rowerowej, bezpieczeństwem oraz potrzebą zwiększenia ilości i jakości terenów rekreacyjnych**. Taki charakter wypowiedzi może wskazywać na:

- **dobrą kondycję ich firm**, co sprawia, że nie widzą pilnej potrzeby wsparcia ukierunkowanego stricte na biznes;
- **brak dogłębnej wiedzy** na temat istoty rewitalizacji i potencjalnych form współpracy między biznesem a administracją publiczną;
- przekonanie, że **czynniki ogólnokrajowe** (przepisy, obciążenia podatkowe, ceny energii) mają większy wpływ na ich działalność niż lokalne uwarunkowania czy działania samorządu.

Uczestnicy konsultacji podkreślali potrzebę budowania **stałych relacji i kanałów wymiany informacji** między władzami gminy a lokalnym biznesem. Pomimo różnorodnych form informowania i prowadzenia konsultacji, udział przedsiębiorców był ograniczony. Jednak ci, którzy wzięli udział,

wyrazili chęć zaangażowania się we wdrażanie programu rewitalizacji. To **pozytywne postrzeganie procesu rewitalizacji przez przedsiębiorców** jest cennym zasobem, na którym można budować ich zaangażowanie, np. poprzez wspieranie powstawania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.

Zdjęcie 1 Radków z lotu ptaka

Źródło: <https://Radków.info.pl/gmina-Radków-swietokrzyskie.html>

Podczas konsultacji społecznych zidentyfikowano również problem związany z **brakiem pracowników** – lokalne firmy konkurują o kadry z większymi rynkami pracy (Kielce, Włoszczowa, Częstochowa). W Urzędzie Gminy brakuje też **przejrzystego modelu współpracy** pomiędzy instytucjami publicznymi a lokalnymi przedsiębiorcami w zakresie aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz w ramach działań z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR).

Mimo tych wyzwań, **przedsiębiorcy wykazują duży potencjał** we wspieraniu lokalnej społeczności, o czym świadczy ich zaangażowanie w integrację mieszkańców, np. poprzez wsparcie organizacji wydarzeń gminnych. Fakt, że większość tych wydarzeń (Dożynki gminne itp.) odbywa się na obszarze rewitalizacji, sprawia, że są one głęboko zakorzenione w świadomości lokalnego biznesu i sprzyjają budowaniu międzyludzkich relacji. Stanowi to cenny zasób przy planowaniu przyszłych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wyzwaniem jest teraz **wzmocnienie różnorodności podmiotów gospodarczych oraz atrakcyjności sołectwa jako miejsca do prowadzenia biznesu**. Istnieje potrzeba **tworzenia nowych miejsc wspierających aktywność gospodarczą**, w tym dla osób rozpoczynających własną działalność, a także **rozszerzenia oferty szkoleń, doradztwa i innych form stymulujących transfer wiedzy i kompetencji** dla lokalnego biznesu.

Włączenie lokalnych przedsiębiorców w proces rewitalizacji

Włączenie lokalnych przedsiębiorców w proces rewitalizacji jest istotnym elementem skutecznej odnowy obszarów zdegradowanych. Sektor prywatny, dzięki swojej innowacyjności, doświadczeniu

w zarządzaniu oraz umiejętnościom finansowym, może wnieść wartość dodaną do realizacji projektów rewitalizacyjnych. Niskie zaangażowanie lokalnych przedsiębiorców w tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji nie przekreśla możliwości ich aktywnego udziału w rozwiązywaniu złożonych problemów występujących na obszarze rewitalizacji.

3.4 Diagnoza zjawisk środowiskowych

Diagnoza środowiskowa dla obszaru rewitalizacji objęta analizę kluczowych wskaźników, takich jak **ilość azbestu do unieszkodliwienia** w poszczególnych sołectwach oraz **przekroczenia standardów jakości powietrza** na terenie gminy. Dodatkowo, wzięto pod uwagę potrzebę **ochrony cennych przyrodniczo obszarów** w granicach Gminy Radków, a także przeanalizowano **występowanie obszarów zagrożonych zalaniem/podtopieniem** oraz terenów narażonych na **susze**.

Azbest i wyroby azbestowe

Według danych Urzędu Gminy (wg stanu na 31.12.2024r.) pozostało jeszcze do unieszkodliwienia 437 ton azbestu. Średnia ilość azbestu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie wynosi 0,19 tony.

Tabela 13 Ilość azbestu pozostającego do unieszkodliwienia w kg w przeliczeniu na 1 mieszkańca wg stanu na 31.12.2024r. – sołectwo i Gmina Radków

L.p.	Sołectwo	Szacunkowa liczba ton azbestu pozostająca do utylizacji	Wartość wskaźnika
1.	Sołectwo Radków	67,00	0,14
2.	Gmina Radków	437,00	0,19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Radkowie

Zanieczyszczenie powietrza

Na całym obszarze rewitalizacji zaobserwowano **przekroczenia norm emisji zanieczyszczeń**, z szczególnie wysoką koncentracją budynków generujących niską emisję na terenie miejscowości Radków. W związku z brakiem możliwości analizy wskaźnika jakości powietrza dla poszczególnych jednostek analitycznych, przeprowadzono analizę dla całej gminy na podstawie raportu „Ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim za 2024 r.”. Badania dla województwa świętokrzyskiego prowadzone są w odniesieniu do dwóch stref: miasta Kielce (PL 2601) oraz strefy świętokrzyskiej (PL 2602), w której znajduje się Gmina Radków.

W przypadku **benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀**, przekroczenia poziomu dopuszczalnego skutkowały nadaniem obu strefom klasy C. Dla pozostałych zanieczyszczeń, ze względu na dotrzymanie poziomu dopuszczalnego lub docelowego, strefom nadano status klasy A.

Walka z niską emisją

Władze Gminy Radków podejmują od lat szereg działań ukierunkowanych na likwidację źródeł tzw. niskiej emisji, czyli emisji pyłów i gazów do wysokości 40 metrów, która pochodzi głównie

z nieefektywnego spalania węgla w przestarzałych, domowych piecach grzewczych lub lokalnych kotłowniach węglowych. Z danych Europejskiej Agencji Środowiska wynika, że w 2020r. aż 69% emisji pyłów PM_{2,5} w Polsce pochodziło z zabudowy mieszkaniowej, handlowej oraz zanieczyszczeń emitowanych przez budynki użyteczności publicznej. Osoby dysponujące tytułami do nieruchomości położonych na terenie gminy mogą korzystać z krajowego programu dofinansowania na pokrycie kosztów wymiany kopciuchów. Od 2018 r. mieszkańcy Gminy Radków mogą też korzystać ze środków rządowego programu „Czyste Powietrze”, który pozwala na uzyskanie dofinansowania na wymianę źródeł ciepła, naruszających normy środowiskowe, na nowoczesne źródła energii, a także pozyskanie środków na termomodernizację budynków. Mieszkańcy miejscowości Radków – podobnie jak mieszkańcy wszystkich innych miejscowości w Polsce – mogą uzyskać dofinansowanie na zrealizowanie inwestycji w powyższym zakresie.

Dotychczasowe doświadczenia z realizacji opisanych powyżej programów dotacyjnych pokazują, że pomimo rozbudowanej oferty instytucji publicznych, tempo energomodernizacji budynków mieszkalnych wyposażonych w źródła ciepła na paliwa stałe nie odpowiada na zidentyfikowane zapotrzebowanie w tym zakresie i nie wykorzystuje potencjału inwestycji sprzyjających poprawie efektywności energetycznej. Wyzwaniem w tym zakresie jest nie tyle wygospodarowanie odpowiedniej puli środków, czy też pozyskanie finansowania zewnętrznego, ile wypracowanie kanałów komunikacji i sposobów docierania do właścicieli lub użytkowników nieruchomości. Powyższe wnioski bazują na opiniach i postulatach uczestników spaceru badawczego w ramach prac nad pogłębioną diagnozą obszaru rewitalizacji.

Ochrona środowiska i klimatu

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią okazję do wypracowania standardów poszanowania walorów środowiska oraz ochrony klimatu podczas realizacji gminnych inwestycji i projektów. Na obszarze gminy Radków występują:

- Obszar Natura 2000- Dolina Białej Nidy
- Użytek ekologiczny Stara Nida

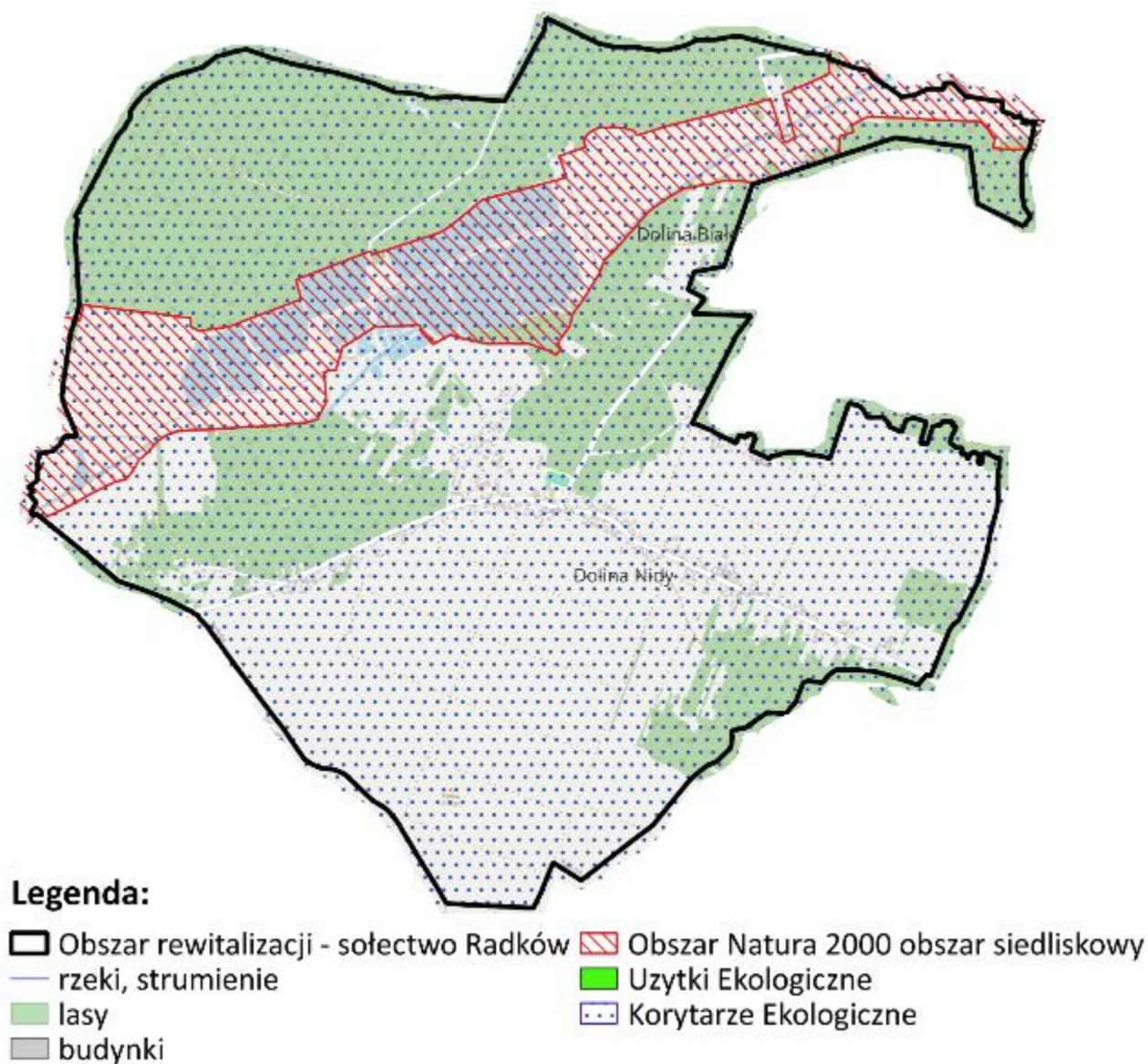
Na obszarze rewitalizacji znajduje się **obszar Natura 2000 Dolina Białej Nidy PLH260013**. Obszar ochrony siedlisk obejmujący dolinę rzeki Białej Nidy wraz z jej dopływami: Lipnicą (lewym) i Kwilanką (prawym). Bogactwo siedlisk przyrodniczych: Dolina Białej Nidy jest jednym z najbogatszych w regionie świętokrzyskim obszarów pod względem siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej (stwierdzono tu 14 typów). Większość z nich jest dobrze lub bardzo dobrze zachowana. Ważny korytarz ekologiczny: Biała Nida stanowi łącznik między rzeką Nidą a Pilicą, co czyni ją istotnym korytarzem ekologicznym. Roślinność wodna: Mimo częściowego uregulowania cieku, występują tu rzadkie zbiorowiska włosieniczników oraz "lilie wodne" (związek Potamion i Nympeion), związane z czystymi i zasobnymi w substancje odżywcze wodami. Lasy bagienne: Obszar charakteryzuje się bardzo dobrze zachowanymi zbiorowiskami lasów bagiennych, w tym przede wszystkim łągów olszowo-jesionowych (Fraxino-Alnetum), które należą do najlepiej zachowanych w województwie.

Starorzecza i rozlewiska: Wiosną i latem, wzbierająca rzeka tworzy rozległe rozlewiska i liczne starorzecza, co sprzyja rozwojowi zbiorowisk szuwarowych i utrzymywaniu się łąk kośnych.

Gatunki chronione: Jest to miejsce bytowania wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Szczególnie korzystne warunki znajdują tu populacje poczwarówki zwężonej (*Vertigo angustior*) oraz skójki

gruboskorupowej (*Unio crassus*), ze względu na czyste i naturalne środowisko rzeki oraz stabilne warunki wilgotnościowe. Liczne stawy rybne: Wzdłuż doliny, w biegu rzeki i jej dopływów, zlokalizowane są liczne stawy hodowlane.

Mapa 4 Obszary chronione na terenie sołectwa Radków

Źródło: opracowanie własne przy użyciu programu QGIS

Obszary zagrożone powodzią i suszą

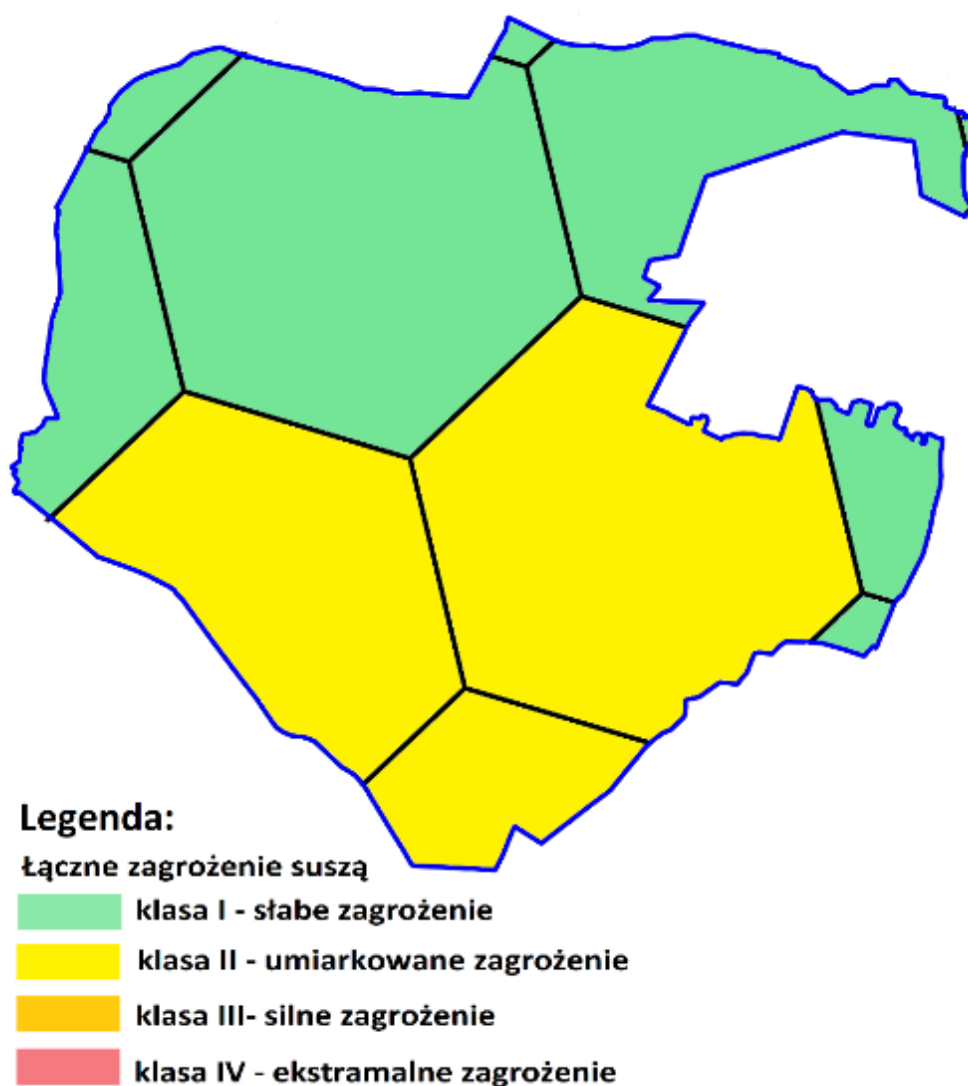
Zgodnie z definicją zawartą w art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne, obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują tereny, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz obszary o wysokim ryzyku, gdzie prawdopodobieństwo to wynosi 10%. Ponadto obszary szczególnego zagrożenia obejmują tereny między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w których istnieją wały przeciwpowodziowe, a także wyspy i przymuliska (o których mowa w art. 224 tej samej ustawy), stanowiące działki ewidencyjne oraz pasy techniczne.

Analizując dostępne na stronie Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie mapy przedstawiające obszary szczególnego zagrożenia powodzią tj. stwierdzono, że na terenie Gminy Radków nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Zagrożenie suszą

Przedstawione w PPSS informacje wskazują, iż sołectwo Radków to obszar charakteryzujący się zarówno słabym, jak i silnym zagrożeniem wystąpienia suszy rolniczej, umiarkowanym zagrożeniem wystąpienia suszy hydrologicznej i słabym zagrożeniem wystąpienia suszy hydrogeologicznej. Według łącznego zagrożenia suszą na terenie sołectwa Radków występują obszary o umiarkowanym słabym zagrożeniu wystąpienia suszy.

Mapa 5 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną
– ocena w siatce pól podstawowych dla sołectwa Radków

Źródło: opracowanie własne przy użyciu programu QGIS

Podsumowanie problemów w sferze środowiskowej

Bardzo wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej stwierdzono w szczególności w sołectwach Bieganów, Chycza, Dzierzgow, Kossów, Kwilina.

Mapa 6 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej na terenie Gminy Radków w podziale na sołectwa

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Radków str. 55

3.5. Diagnoza zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych

Największym wyzwaniem dla integracji różnych fragmentów obszaru rewitalizacji jest obecność **barier przestrzennych**. W całej gminie występują negatywne zjawiska w sferze funkcjonalno – przestrzennej. Najmniej korzystnie wypadły sołectwa: Dzierzgow, Kossów, Nowiny-Dębnik, Ojstawice, **Radków**, Sulików, Świerków. Analizując sferę funkcjonalno – przestrzenną wzięto pod uwagę **dostępność infrastruktury społecznej, rekreacyjnej** (takiej jak boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne ogólnodostępne), /a także **dostępność do infrastruktury kultury, do podstawowych usług związanych z zaopatrzeniem w wodę i oczyszczaniem ścieków, dostęp do infrastruktury zdrowotnej, edukacyjnej** (szkolnej/przedszkolnej) oraz opieki nad dziećmi do lat 3. Przeanalizowano również dostępność oraz jakość infrastruktury komunikacyjnej oraz stan i zachowanie obiektów zabytkowych.

Dostępność infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i kulturalnej

Na obszarze rewitalizacji funkcjonują następujące jednostki, które zaspokajają potrzeby w zakresie kultury wśród mieszkańców są to: Gminne Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna w Radkowie.

Zdjęcie 2 Gminne Centrum Kultury w Radkowie

Źródło: Urząd Gminy w Radkowie

Ważnym elementem infrastruktury są obiekty o przeznaczeniu integracyjnym w aspekcie sportu, rekreacji i kultury, które pełnią ważne funkcje społeczne. Na terenie rewitalizacji znajdują się: boisko

szkolne, dwie siłownie zewnętrzne, siłownia wewnętrzna, dwa place zabaw oraz miejsce rekreacji altana/ miejsce na ognisko itp.

Zdjęcie 3 Boisko w Radkowie

Źródło: Urząd Gminy w Radkowie

Dzieci z obszaru rewitalizacji mają dostęp do placówki edukacyjnej. Na terenie miejscowości funkcjonuje Zespół Szkolno-Przedszkolny w Radkowie. W roku szkolnym 2024/2025 do placówki uczęszczało 152 uczniów oraz 65 przedszkolaków. Na terenie Radkowa brakuje miejsca opieki nad dziećmi do lat 3.

Zdjęcie 4 Zespół Szkolno-Przedszkolny w Radkowie

Źródło: Urząd Gminy w Radkowie

Tabela 14 Dostęp do infrastruktury sportowo – rekreacyjnej na terenie sołectwa Radków

L.p.	Sołectwo	Boisko trawiaste	Boisko typu "Orlik"	Siłownia zewnętrzna	Korty tenisowe	Plac zabaw	Miejsce rekreacji altana/ miejsce na ognisko	Inne wskazać jakie (skate park, itp.)
1.	Radków	-	-	1	2	1	2	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Radków

Gmina Radków nie zarządza podmiotami leczniczymi. W gminie funkcjonuje jeden podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” w Radkowie.

NZOZ „Zdrowie” świadczy usługi medyczne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz całej gminy w zakresie:

1. Podstawowej Opieki Zdrowotnej w tym:
 - świadczenia Lekarza POZ
 - świadczenia Pielęgniarki POZ Środowisko – Rodzinnej
 - świadczenia Położnej POZ Środowisko – Rodzinnej
 - świadczenia pielęgniarki szkolnej (szczepienia ochronne, badania bilansowe, profilaktyka fluorkowa)
2. Opieki Stomatologicznej (stomatologia ogólna dla dorosłych i dzieci w tym profilaktyka i protetyka stomatologiczna.
3. Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej – Gabinet Ginekologiczno-Położniczy w Ośrodku Zdrowia w Moskorzewie.
4. Diagnostyki Laboratoryjnej
5. Diagnostyki USG i RTG
6. Programów Profilaktycznych:
 - Program wczesnego wykrywania raka szyjki macicy
 - Program wczesnego wykrywania chorób układu krążenia
7. Pielęgniarskiej Opieki Długoterminowej

Ambulatoryjną oraz wyjazdową, lekarską i pielęgniarską opiekę nocną w dni powszednie oraz świąteczne, tj. soboty, niedziele, święta i dni ustawowo wolne od pracy, świadczy dla pacjentów NZOZ „ZDROWIE”, Izba Przyjęć ZOZ Włoszczowa.

Na terenie gminy funkcjonują 2 prywatne punkty apteczne.

Zdjęcie 5 Punkt apteczny w Radkowie

Źródło: Urząd Gminy w Radkowie

Przez teren gminy nie przebiegają żadne drogi krajowe ani wojewódzkie. Najbliższe połączenie z drogą krajową nr 78 jest w kierunku Moskorzewa lub Chlewic. Przez obszar rewitalizacji przechodzą drogi powiatowe oraz gminne. Część dróg wymaga modernizacji.

Na obszarze rewitalizacji (sołectwo Radków) zlokalizowane są zabytki zarówno wpisane do Rejestru zabytków nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego jak i wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Tabela 15 Wykaz zabytków znajdujących się na obszarze rewitalizacji – sołectwo Radków – wpisane do rejestru zabytków nieruchomych Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków

L.p.	rejestr	numer	Przedmiot i zakres ochrony	miejsowość
1	A	572	- zespół dworski, XVIII, XIX: - dwór,	Radków
2	A	573	- park,	Radków

Źródło: Rejestr zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego

Tabela 16 Wykaz obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji – sołectwo Radków

L.p.	Nazwa	Okres	Adres	Miejscowość
1.	ZESPÓŁ PAŁACOWO - PARKOWY PAŁAC	1861	Radków 98 nr ewidencji działki: 983/5	Radków
2.	ZESPÓŁ PAŁACOWO PARKOWY PARK	XIX wiek	nr ewidencji działki: 983/5, 1681/3, 1681/4	Radków
3.	MŁYN WODNY	Pocz. XX w.	Radków, 87 nr ewidencji działki: 664 (w granicy murów obwodowych)	Radków

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Na obszarze rewitalizacji sołectwa Radków - brak jest stanowisk archeologicznych wpisanych do Rejestr zabytków województwa świętokrzyskiego lub do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Zdjęcie 6 Zespół Pałacowo – parkowy Pałac

Źródło: <https://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/5486/Radkow/>

Zdjęcie 7 Młyn wody w Radkowie

Źródło: Urząd Gminy w Radkowie

Mapa 7 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno - przestrzennej na terenie Gminy Radków w podziale sołectwa

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Radków str. 68

Analizując sferę techniczną wzięto pod uwagę

- dostęp do infrastruktury wodociągowej,
- dostęp do infrastruktury kanalizacyjnej,
- dostęp do infrastruktury gazowej.

Obszar rewitalizacji jest w 100% zwodociągowany. W zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę KUZG eksploatuje dwa ujęcia wody zlokalizowane w miejscowościach: Świerków i Radków.

W zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków funkcjonuje zbiorcza sieć kanalizacyjna w miejscowościach: **Radków**, Kossów, Kwilina, Dzierzgów i Chyca. W skład sieci wchodzi:

- kanalizacja grawitacyjna z rur PCV DN200 – 19,76 km,
- kanalizacja tłoczna – 6,95 km,
- przykanaliki sanitarne – 4,2km,
- przepompownie ścieków – 18 kpl. (Radków – 4; Dzierzgów -4; Kossów 4; Chyca 2; Kwilina 4)

oraz zbiorcza oczyszczalnia ścieków znajdująca się w Radkowie. Jest to oczyszczalnia ścieków mechaniczno-biologiczna o przepustowości pierwotnej $Q_{\text{śrd}}=130 \text{ m}^3/\text{d}$. Po wykonanej rozbudowie i modernizacji oczyszczalni w 2019r. projektowane obciążenie oczyszczalni wynosi ok.1996 RLM - przepustowość $Q_{\text{śrd}}=230 \text{ m}^3/\text{d}$.

Na terenie gminy nie ma dostępu do sieci gazowej.

Tabela 17 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej na terenie sołectwa Radków

L.p.	Miejscowość	Dostęp do inf. wodociągowej	Dostęp do inf. kanalizacyjnej	Dostęp do inf. gazowej
1	Radków	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Radków

Mapa 8 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej w Gminy Radków w podziale na sołectwa

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Radków s. 76

3.6. Podsumowanie diagnozy: problemy, potrzeby i potencjały

Szczegółowa **diagnoza obszaru rewitalizacji** objęła wszechstronną analizę negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych i technicznych, a także inwentaryzację zasobów dziedzictwa kulturowego. Te prace diagnostyczne umożliwiły **identyfikację kluczowych problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych**, a także wskazanie wzajemnych powiązań pomiędzy zjawiskami społecznymi, gospodarczymi i środowiskowymi. Tym samym diagnoza spełnia wymogi ustawy o rewitalizacji.

Główne wyzwania społeczne

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się **szczególną koncentracją problemów ubóstwa i uzależnienia od pomocy społecznej**, co negatywnie wpływa na wizerunek gminy i prowadzi do jego stygmatyzacji. Niezbędne są **długofalowe projekty wspierające najuboższe rodziny**, uwzględniające potrzeby wszystkich grup wiekowych.

Istotnym wyzwaniem jest również **wsparcie osób z niepełnosprawnościami**. Problemem jest **niedostateczna oferta dla ich rodzin i opiekunów**, co wymaga poszerzenia programu opieki wychnieniowej oraz zapewnienia odpowiedniej bazy lokalowej.

Mieszkańcy borykają się z **bezradnością i zagrożeniem wykluczeniem społecznym**, potęgowanymi przez dynamiczne zmiany społeczno-gospodarcze. Skutkuje to m.in. rosnącą liczbą dzieci i młodzieży wymagających specjalnego kształcenia oraz narastającymi problemami wychowawczymi. Konieczna jest **realizacja projektów ukierunkowanych na włączenie społeczne, wsparcie rodzin i kształtowanie umiejętności wychowawczych rodziców**. Wymaga to również **wzmocnienia instytucji odpowiedzialnych za edukację, kulturę i opiekę społeczną** (np. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminne Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna w Radkowie poprzez dofinansowanie ich działalności i rozszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży i całych rodzin.

Potrzeba integracji i dostępności

Wyzwanie w sferze społecznej stanowi również **wspieranie integracji sąsiedzkiej i inicjatyw lokalnych**. Barięą jest brak ogólnodostępnych miejsc spotkań, co wskazuje na potrzebę **tworzenia dostępnych**

i **wielofunkcyjnych przestrzeni** dla inicjatyw nieformalnych, grup mieszkańców i organizacji pozarządowych.

Ważne jest także **uporządkowanie harmonogramu imprez kulturalnych, sportowych i edukacyjnych** w gminie. W związku ze starzeniem się społeczeństwa, rośnie liczba seniorów. Rozwój oferty dla nich wymaga **inwestycji w infrastrukturę poprawiającą dostępność architektoniczną** obiektów i przestrzeni publicznych, a także działań wspierających **dostępność cyfrową i informacyjno-komunikacyjną**. Konieczne jest też rozszerzenie oferty wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami, uwzględniającej ich rodziny i opiekunów.

Istnieje również **szerokie pole do poprawy poczucia bezpieczeństwa mieszkańców**. Wymaga to różnorodnych przedsięwzięć infrastrukturalnych i społecznych oraz wdrażania rozwiązań zarządczych, które poprawią komfort przebywania i poruszania się po obszarze rewitalizacji, a także pozytywnie wpłyną na jego postrzeganie przez resztę gminy.

Wyzwania gospodarcze i środowiskowe

W sferze gospodarczej głównym problemem jest **brak stałych mechanizmów współpracy samorządu z lokalnymi przedsiębiorcami** oraz systemu wspierania osób planujących podjęcie działalności gospodarczej. Konieczna jest **koordynacja działań w tym zakresie** oraz stworzenie oferty wspierania lokalnych przedsiębiorców, w tym miejsc spotkań i nawiązywania relacji biznesowych. Problemem jest także **ograniczona dostępność obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami**.

W odniesieniu do zjawisk środowiskowych, problemem są **przekroczenia norm emisji zanieczyszczeń** na terenie całego obszaru. Pomimo programów dotacyjnych, tempo wymiany źródeł ciepła jest niewystarczające. Istnieje potrzeba **zwiększenia skali działań w walce z niską emisją** oraz skutecznego zachęcania mieszkańców do inwestowania w wymianę źródeł ciepła. Warto podkreślić, że **obszary cenne przyrodniczo są atutem gminy Radków**, co wskazują sami mieszkańcy.

Estetyka przestrzeni publicznych i świadomość ekologiczna

Na obszarze rewitalizacji istnieje także potrzeba **poprawy estetyki przestrzeni publicznych, z poszanowaniem ich naturalnych walorów**. Taki kierunek interwencji pozwoli na realizację kompleksowych przedsięwzięć (infrastrukturalnych, społecznych, edukacyjnych), które będą sprzyjać klimatowi i **podnosić świadomość ekologiczną mieszkańców**.

Kluczowe wyzwania przestrzenno-funkcjonalne obszaru rewitalizacji

Główne problemy obszaru rewitalizacji w sferze **przestrzenno-funkcjonalnej** obejmują:

- **bariery komunikacyjne:** nieodpowiedni stan infrastruktury drogowej utrudnia integrację różnych części obszaru rewitalizacji;
- **niski dostęp do rekreacji:** mieszkańcy mają niewystarczający dostęp do atrakcyjnych terenów rekreacyjnych i zielonych;
- **bariery architektoniczne:** obiekty użyteczności publicznej i lokale usługowe są trudno dostępne dla osób z ograniczeniami ruchowymi;
- **zły stan infrastruktury pieszej i rowerowej:** niezadowalający stan chodników i ścieżek rowerowych.

Nowe potrzeby w rewitalizacji: zrównoważony rozwój i integracja

Istnieje również potrzeba:

- **wdrażania rozwiązań wspierających zrównoważoną mobilność** oraz realizacji inwestycji w **błękitno-zieloną infrastrukturę i rozwiązania oparte na naturze (nature-based solutions)**,
- **wykorzystania zmodernizowanej i nowej infrastruktury** do wspierania **integracji społecznej**, przeciwdziałania **wykluczeniu** oraz budowania atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Problemy techniczne obszaru rewitalizacji: infrastruktura i bezpieczeństwo

W obszarze rewitalizacji zauważalny jest **niezadowalający stan techniczny obiektów użyteczności publicznej**, takich jak budynki oświatowe czy Gminne Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna w Radkowie. Dodatkowo, **część dróg oraz infrastruktury pieszo-rowerowej wymaga pilnych inwestycji**.

Konieczne jest przeprowadzenie działań, które **poprawią bezpieczeństwo i komfort wszystkich uczestników ruchu drogowego**, ze szczególnym uwzględnieniem **potrzeb pieszych i rowerzystów**.

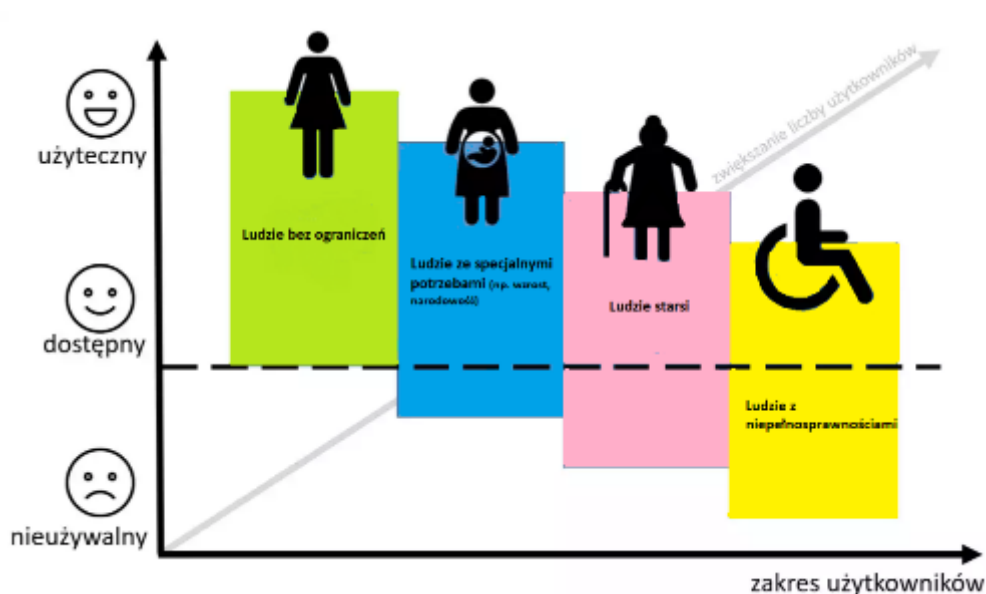
Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji w Radkowie dysponuje szeregiem istotnych **potencjałów rozwojowych**, które mogą być efektywnie wykorzystane w procesie rewitalizacji:

- **Zaangażowanie społeczne:** Mieszkańców obszaru rewitalizacji jest jednym z kluczowych zasobów, które mają istotny wpływ na sukces podejmowanych działań. Mieszkańcy wykazują silne poczucie przynależności do swojej lokalnej społeczności, co przejawia się w ich aktywnym udziale w różnorodnych inicjatywach i przedsięwzięciach, zarówno formalnych, jak i nieformalnych. Ich gotowość do współpracy oraz chęć angażowania się w realizację działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji stanowią ogromny potencjał społeczny. Ten kapitał ludzki jest niezwykle cenny, ponieważ umożliwia budowanie trwałych, wspólnotowych inicjatyw, sprzyjających integracji mieszkańców, wzmacnianiu więzi społecznych oraz wspólnemu dążeniu do poprawy jakości życia i rozwoju obszaru rewitalizacji. Dzięki tak aktywnemu uczestnictwu możliwe jest efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów oraz tworzenie warunków sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi całej społeczności.
- **Potencjał turystyczny obszaru rewitalizacji:** Gmina Radków posiada bogate walory środowiskowe i kulturowe, stwarzające doskonałe warunki do rozwoju turystyki, w szczególności agroturystyki. Jest to optymalna forma zagospodarowania turystycznego na obszarach chronionych, pozwalająca na czerpanie korzyści z lokalnych zasobów. Na obszarze gminy znajdują się obszary Natura 2000 oraz liczne zabytki. Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są m.in. zabytkowy ZESPÓŁ PAŁACOWO – PARKOWY oraz MŁYN WODNY.
- **Zasoby zieleni i nowe przestrzenie publiczne:** Mieszkańcy obszaru rewitalizacji wykazują głębokie przywiązanie do terenów zielonych, które są dla nich nie tylko miejscem wypoczynku, ale także istotnym elementem lokalnej tożsamości. Ich rosnąca świadomość dotycząca znaczenia ochrony przyrody oraz przeciwdziałania zmianom klimatycznym stanowi solidną podstawę do budowania aktywnej postawy ekologicznej w ramach społeczności lokalnej. Dzięki temu mieszkańcy są nie tylko odbiorcami, ale także aktywnymi uczestnikami procesów projektowania i kształtowania przestrzeni publicznych. Zaangażowanie społeczne obejmuje współtworzenie nowych miejsc aktywności sąsiedzkiej oraz kreatywne zagospodarowanie otwartych przestrzeni, które sprzyjają integracji, rekreacji i edukacji ekologicznej. Taka

postawa mieszkańców sprzyja długofalowemu rozwojowi społecznemu i przyrodniczemu, czyniąc obszar rewitalizacji miejscem przyjaznym zarówno dla ludzi, jak i dla środowiska naturalnego.

- **Aktywność lokalnych przedsiębiorców:** Przedstawiciele biznesu w Radkowie od lat wspierają lokalną społeczność, na przykład poprzez pomoc w organizacji wydarzeń kulturalnych. Ta obywatelska wrażliwość i dostrzeganie korzyści z zaangażowania w inicjatywy ważne dla mieszkańców stanowią solidną podstawę do dalszej współpracy w ramach rewitalizacji.
- **Zasoby instytucjonalne i kompleksowe podejście do usług publicznych:** Instytucje w Gminie Radków, odpowiedzialne za opiekę społeczną, kulturę, sport, edukację, rozwój oferty dla seniorów, ochronę środowiska i klimatu, a także transport i inwestycje, posiadają doświadczenie w realizacji projektów podnoszących jakość usług publicznych. To umożliwia prowadzenie zintegrowanych przedsięwzięć, które skutecznie rozwiązują złożone problemy społeczne.
- **Potrzeba projektowania uniwersalnego:** Należy priorytetowo traktować projektowanie uniwersalne, aby zapewnić dostępność i komfort dla wszystkich użytkowników, w tym:
 - osób poruszających się na wózkach, o kulach i z ograniczoną mobilnością,
 - osób niewidomych i słabowidzących,
 - osób głuchych i słabosłyszących, a także głuchoniewidomych,
 - osób z niepełnosprawnościami psychicznymi, intelektualnymi oraz zaburzeniami funkcji poznawczych,
 - seniorów,
 - kobiet w ciąży,
 - osób z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi,
 - osób mających trudności w komunikowaniu się z otoczeniem (również z rozumieniem języka pisanego lub mówionego),
 - osób o nietypowym wzroście (w tym dzieci),
 - osób wykluczonych cyfrowo,
 - osób z ciężkim lub nieporęcznym bagażem/towarem,
 - innych grup z tymczasowym wykluczeniem lub ograniczoną sprawnością manualną.

Wzajemne powiązania problemów, potrzeb i potencjałów w obszarze rewitalizacji

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy, na obszarze rewitalizacji problemy, potrzeby oraz potencjały są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się przenikają. Ten złożony charakter sytuacji wynika z faktu, że zarówno deficyty, jak i szanse rozwojowe odnoszą się do różnych grup społecznych i podmiotów funkcjonujących w tym samym obszarze. Dotyczy to mieszkańców, rodzin, przedsiębiorców oraz instytucji, które współistnieją i oddziałują na siebie nawzajem w ramach tej przestrzeni. Problemy związane z jakością życia, dostępem do usług, infrastrukturą czy warunkami gospodarczymi często nakładają się na siebie i mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie lokalnej społeczności i gospodarki. Jednocześnie to właśnie te same grupy i podmioty posiadają unikalne zasoby i potencjały, które mogą zostać wykorzystane do inicjowania pozytywnych zmian. W efekcie działania rewitalizacyjne muszą uwzględniać tę złożoność, integrując różne perspektywy i podejmując skoordynowane interwencje, które będą odpowiadać na wielowymiarowe potrzeby obszaru oraz wspierać rozwój jego mocnych stron. Tak kompleksowe podejście pozwoli na stworzenie trwałych rozwiązań, które zrównoważą istniejące wyzwania i wykorzystają lokalne możliwości, sprzyjając harmonijnemu rozwojowi całej społeczności rewitalizowanego terenu.

Wszyscy mieszkańcy, niezależnie od wieku czy sprawności – **rodzice z dziećmi, młodzież, seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami** – korzystają z tej samej infrastruktury i przestrzeni publicznych, takich jak budynki użyteczności publicznej, budynki mieszkalne, parki, skwery, drogi, ścieżki czy chodniki. Często są to również osoby korzystające z usług lokalnych przedsiębiorców.

Co więcej, sposób projektowania infrastruktury i przestrzeni ma bezpośredni wpływ na **środowisko**, na przykład poprzez wybór źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych czy zastosowanie rozwiązań opartych na przyrodzie. Ta **wzajemna zależność** podkreśla potrzebę zintegrowanego podejścia do procesu rewitalizacji.

Rewitalizacja przestrzeni kluczem do integracji społecznej

Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni na obszarze rewitalizacji stwarza realną szansę na rozwiązywanie problemów społecznych. Działania takie jak wspieranie **Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej w Radkowie** czy przedsięwzięcia planowane przez **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** mogą znacząco przyczynić się do **wspierania integracji sąsiedzkiej i budowania kapitału społecznego**.

4. Opis wizji stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu działań w zakresie rewitalizacji

Na podstawie szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji, uwzględniając lokalne zasoby, potencjały oraz specyfikę i skalę zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych, określono wizję przyszłego stanu tego obszaru po zakończeniu procesu rewitalizacji, planowanego na rok 2030. Wizja ta odzwierciedla oczekiwane zmiany oraz cele, które mają zostać osiągnięte, aby poprawić jakość życia mieszkańców, wzmocnić rozwój społeczno-ekonomiczny oraz zadbać o środowisko naturalne w rewitalizowanym obszarze.

Sołectwo Radków w 2030r. to zrównoważony obszar, gdzie rozwój społeczny i gospodarczy współgra z ochroną środowiska, a aktywna społeczność korzysta z bogatej oferty edukacyjnej, kulturalnej i turystycznej.

Wyznaczony obszar zostanie poddany kompleksowej rewitalizacji, opartej na starannie zaplanowanej i skoordynowanej interwencji. Oczekiwane efekty rewitalizacji będą osiągnięte dzięki realizacji zaplanowanych działań, które są zgodne z przyjętymi celami rewitalizacyjnymi. Warto podkreślić, że przyjęta wizja ma charakter optymalny i opiera się na realistycznych założeniach, co pozwala stwierdzić, że jej realizacja jest możliwa i wykonalna.

5. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

Realizacja wizji będzie możliwa dzięki wdrożeniu zaproponowanych celów strategicznych. Uzupełnieniem i jednocześnie rozwinięciem celów strategicznych jest katalog przypisanych kierunków działań, a następnie listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja urzeczywistni wizję. Poniżej przedstawiono schemat logiczny poszczególnych elementów planowania strategicznego.

Główny cel rewitalizacji:

Podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez aktywne wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i zasobów przyrodniczych oraz wspieranie innowacyjnych inicjatyw gospodarczych sprzyjających trwałemu rozwojowi.

Cele strategiczne

1. Zwiększenie jakości życia mieszkańców rewitalizowanego obszaru oraz promocja ich aktywnego uczestnictwa społecznego w życiu lokalnej społeczności.
2. Stymulowanie rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji poprzez wspieranie przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy.
3. Zapewnienie nowoczesnej i dostępnej infrastruktury publicznej, odpowiadającej na potrzeby wszystkich grup społecznych, wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska
4. Zwiększenie efektywności działań zespołów rewitalizacyjnych.

Kierunki działań:

Obszar strategiczny nr 1. Zwiększenie jakości życia mieszkańców rewitalizowanego obszaru oraz promocja ich aktywnego uczestnictwa społecznego w życiu lokalnej społeczności

- **1.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu i ubóstwu:** Redukcja barier społecznych i ekonomicznych.
- **1.2 Wzmacnianie rodzin:** Wsparcie harmonijnego rozwoju rodzin.
- **1.3 Aktywni Seniorzy:** Kontynuacja i rozwój programów dla osób starszych.
- **1.4 Inwestycja w młode pokolenie:** Rozwój potencjału dzieci i młodzieży.
- **1.5 Integracja społeczności:** Budowanie więzi i współpracy między mieszkańcami.

Obszar strategiczny nr 2. Stymulowanie rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji poprzez wspieranie przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy

- **2.1 Rozwój turystyki lokalnej:** Wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru.
- **2.2 Nowoczesna infrastruktura dla społeczności i usług:** Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i dostępowi do usług publicznych.
- **2.3 Wspieranie lokalnego biznesu:** Aktywne działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.

Obszar strategiczny nr 3. Zapewnienie nowoczesnej i dostępnej infrastruktury publicznej, odpowiadającej na potrzeby wszystkich grup społecznych, wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska

- **3.1 Bezpieczne i zrównoważone otoczenie:** Tworzenie miejsc przyjaznych i bezpiecznych.
- **3.2 Rozwój zrównoważonej mobilności:** Promowanie ekologicznych i dostępnych form transportu.
- **3.3 Efektywność energetyczna:** Termo- i energomodernizacja budynków i infrastruktury.
- **3.4 Ochrona dziedzictwa kulturowego:** Zachowanie i promocja zabytków.
- **3.5 Powszechna dostępność:** Poprawa dostępności obiektów, miejsc i usług, w szczególności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Obszar strategiczny nr 4. Zwiększenie efektywności działań zespołów rewitalizacyjnych.

- **4.1 Aktywny i kompetentny Zespół Rewitalizacyjny:** Zapewnienie dynamicznego i zaangażowanego zespołu. Ciągłe doskonalenie wiedzy i umiejętności.
- **4.2 Komitet Rewitalizacyjny = współpraca dla wspólnego dobra:** Budowanie partnerskich relacji i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.

6. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Zakres i charakter przedsięwzięć

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji obejmuje listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Obejmują one działania o charakterze:

- społecznym,
- gospodarczym,
- środowiskowym,
- przestrzenno-funkcjonalnym,
- technicznym.

Lista ta zawiera kluczowe informacje niezbędne do realizacji celów programu, przy jednoczesnym uwzględnieniu zróżnicowanego poziomu gotowości realizacyjnej poszczególnych przedsięwzięć na etapie tworzenia programu. Szczegóły dotyczące realizacji projektów będą doprecyzowywane w trakcie wdrażania GPR, a wyznacznikiem końcowej formy przedsięwzięć pozostaną cele i kierunki działań określone w GPR.

Priorytety i role infrastruktury

Przy identyfikacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych priorytetowo potraktowano projekty o charakterze społecznym. W wykazie znalazły się również przedsięwzięcia infrastrukturalne, jednak należy podkreślić, że modernizacja oraz tworzenie nowej infrastruktury są narzędziem do rozwiązywania problemów i przeciwdziałania deficytom występującym na obszarze rewitalizacji.

Analiza i przygotowanie

Aby zapewnić wysoką jakość i efektywność realizowanych przedsięwzięć, przyjęto zasadę, że każdorazowe przystąpienie do realizacji projektu poprzedzi szczegółowa analiza. Jej celem jest:

- pogłębienie wstępnych założeń,
- ocena praktyk i rozwiązań wdrażanych w podobnych przedsięwzięciach,
- wybór najkorzystniejszego sposobu wdrażania działań z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań.

Dotyczy to zarówno projektów społecznych, jak i inwestycyjnych. W związku z realizacją wybranych projektów mogą być powoływane zespoły robocze odpowiedzialne za weryfikację założeń, monitorowanie oraz ewaluację przedsięwzięć.

Lokalizacja przedsięwzięć

Podstawowe przedsięwzięcia realizujące cele GPR zostały zaplanowane w granicach obszaru rewitalizacji. Na etapie prac nad programem nie stwierdzono potrzeby korzystania z zasobów poza tym obszarem. Jednakże, ze względu na możliwe techniczne uwarunkowania realizacji inwestycji, które mogą ujawnić się dopiero w trakcie realizacji programu, istnieje prawdopodobieństwo, że niektóre działania będą wymagały interwencji również poza granicami obszaru rewitalizacji.

l.p.	Nazwa zadania	wartość
1	Gmina Radków w Nowej Odśłonie – Rewitalizacja dla Lepszego Jutra	6 000 000,00
2	Rewitalizacja z Zielonym Akcentem – Energetyczna Efektywność i OZE na Pierwszym Planie	6 000 000,00 zł
3	Droga do Pracy – wsparcie zawodowe dla osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia	500 000,00 zł
4	Dojrzałość i Aktywność - programy aktywizacji dla osób starszych	300 000,00 zł
5	Rodzina w Centrum – wsparcie rozwoju rodzin na obszarze rewitalizacji	500 000,00 zł
6	Klucz do Przyszłości – rozwój kompetencji dzieci i młodzieży	500 000,00 zł
7	Pracownicy administracji i dialog społeczny w procesie rewitalizacji Gminy Radków	35 000,00 zł
		13 835 000,00 zł

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Gmina Radków w Nowej Odśłonie – Rewitalizacja dla Lepszego Jutra
2 Zakres	Zadanie polega realizacji zadań mających na celu zmniejszenie występowania negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, funkcjonalno – przestrzennych oraz technicznych. Zakres projektu obejmuje następujące zadania: 1.1 Modernizacja Gminnego Centrum Kultury (m.in. wymiana posadzek, malowanie, remont łazienek i pomieszczeń, doposażenie obiektu) 1.2 Modernizacja Szkoły Podstawowej w Radkowie, w tym dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami 1.3 Zagospodarowanie skwerów na terenie obszaru rewitalizacji (m.in. budowa ławek, stołów, koszy na śmieci, montaż fontanny za budynkiem Urzędu Gminy, itp.). 1.4 Oznakowanie ścieżki rowerowej na terenie sołectwa Radków w tym budowa MOR (ławki, stoły, stojaki na rower, stacja naprawy rowerów, itp.) 1.5 Renowacja zabytkowej kapliczki. 1.6 Wykonanie monitoringu na obszarze rewitalizacji. 1.7 Modernizacja infrastruktury drogowej i okolodrogowej na obszarze rewitalizacji tj. modernizacja/wymiana nawierzchni oraz montaż oświetlenia, w tym LED, na dwóch odcinkach dróg (działki nr 1708, 1391). 1.8 Modernizacja parkingu przy Szkole Podstawowej. 1.9 Rozbudowa kanalizacji sanitarnej na obszarze rewitalizacji.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty:

	• Zwiększenie estetyki i uporządkowania przestrzennego obszaru; • Rozszerzenie i ułatwienie dostępu do infrastruktury społecznej, sportowej i kulturalnej; • Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego; • Wzrost oraz różnorodność oferty turystycznej i rekreacyjnej. • Ochrona i konserwacja obiektów zabytkowych
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha], • Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.], • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt.], • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.], • Liczba zagospodarowanych obszarów na cele turystyczne [szt.] Wskaźniki rezultatu: • Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby)
5 Realizowane kierunki działań	1.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu i ubóstwu: Redukcja barier społecznych i ekonomicznych 2.1 Rozwój turystyki lokalnej: Wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru. 2.2 Nowoczesna infrastruktura dla społeczności i usług: Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i dostępowi do usług publicznych. 2.3 Wspieranie lokalnego biznesu: Aktywne działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. 3.1 Bezpieczne i zrównoważone otoczenie: Tworzenie miejsc przyjaznych i bezpiecznych. 3.2 Rozwój zrównoważonej mobilności: Promowanie ekologicznych i dostępnych form transportu 3.4 Ochrona dziedzictwa kulturowego: Zachowanie i promocja zabytków. 3.5 Powszechna dostępność: Poprawa dostępności obiektów, miejsc i usług, w szczególności dla osób ze szczególnymi potrzebami.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji sołectwo Radków
7 Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Radkowie
8 Szacunkowa wartość/Główne źródła finansowania	6 000 000,00 zł Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 – działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów innych niż obszary miejskie (poza infrastrukturą rekreacyjną i sportową niekwalifikowalną w ramach przedmiotowego zadania) Środki krajowe

	Środki własne gminy
9 Okres realizacji	2026-2029
10 Sposób zapewnienie dostępności	Planowane do budowy obiekty (przestrzenie) będą dostosowane do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja z Zielonym Akcentem – Energetyczna Efektywność i OZE na Pierwszym Planie
2 Zakres	Przedsięwzięcie zakłada kontynuowanie podejmowanych działań i programów ukierunkowanych na zmniejszenie emisyjności i zapotrzebowania na energię w budynkach i obiektach publicznych i prywatnych. Wdrożenie działań uwzględniających indywidualne potrzeby właścicieli nieruchomości na obszarze rewitalizacji. Projekt zakłada: 2.1 Termomodernizację budynków użyteczności publicznej m.in. szkoła, OSP. 2.2 Wspieranie wzrostu efektywności energetycznej budynków przedsiębiorstw i budynków prywatnych oraz wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych W związku z planowanymi pracami termomodernizacyjnymi przed przystąpieniem do ich realizacji zadania gmina/inwestor dokona rozpoznania, czy w budynku występują chronione gatunki zwierząt, (ptaki/nietoperze). W przypadku stwierdzenia obecności takich gatunków prace będą prowadzone poza ich okresem lęgowo-rozrodczym. Jeżeli chronione gatunki będą występowały w rejonie prowadzenia prac, przed ich rozpoczęciem, może być konieczne uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 142). Po zakończeniu prac w obiektach, w których wcześniej gniazdowały ptaki lub nietoperze, zostanie umożliwione im dalsze bytowanie lub zapewnione siedliska zastępcze. Realizując tę inwestycję Gmina będzie uwzględniać art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody – wymóg ochrony ptaków i nietoperzy zasiedlających budynki
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty: • Poprawa jakości powietrza na terenie gminy • Ograniczenie emisji substancji szkodliwych wpływających negatywnie na środowisko oraz zdrowie i życie ludzi; • Obniżenie kosztów związanych z zużyciem energii; • Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) w bilansie energetycznym.
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu - Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej (m2), - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków (szt.), - Liczba zmodernizowanych indywidualnych źródeł ciepła (szt.),

	- Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) (szt.), - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE (szt.), - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE (szt.), - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE (szt.), - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE (MW), - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE (MW), Wskaźniki rezultatu - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok], - Szacowana emisja gazów cieplarnianych (tona ekwiwalentu CO₂/rok), - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej (MWh/rok), - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej (MWh/rok), - Liczba dodatkowych użytkowników podłączonych do sieci ciepłowniczej (użytkownicy).
5 Realizowane kierunki działań	3.3 Efektywność energetyczna: Termo- i energomodernizacja budynków i infrastruktury.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji sołectwo Radków
7 Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Radkowie Przedsiębiorcy z terenu rewitalizacji Właściciele budynków jednorodzinnych
8 Szacunkowa wartość/Główne źródła finansowania	6 000 000,00 zł Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 - działanie 2.1 Efektywność energetyczna - dotacje Środki krajowe Środki własne gminy
9 Okres realizacji	2025-2029
10 Sposób zapewnienie dostępności	Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Droga do Pracy – wsparcie zawodowe dla osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia
2 Zakres	W ramach realizowanego zadania świadczone będą usługi rynku pracy, określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obejmujące w szczególności:

	• pośrednictwo pracy, mające na celu uzyskanie zatrudnienia odpowiedniego do kwalifikacji i kompetencji wspieranej osoby, a także poradnictwo zawodowe dotyczące wyboru odpowiedniego zawodu oraz wsparcie w planowaniu rozwoju kariery zawodowej; • organizację wysokiej jakości szkoleń, które umożliwią zdobycie, zmianę lub podniesienie kompetencji i kwalifikacji niezbędnych do wykonywania określonego zawodu lub zadań na danym stanowisku; • zdobywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności poprzez realizację staży, spełniających standardy określone w Europejskiej Ramie Jakości Praktyk i Staży; • wsparcie zatrudnienia osób młodych u przedsiębiorców lub innych pracodawców, w formie zachęt takich jak pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia, bonusy zatrudnieniowe lub bonusy na zasiedlenie, przy czym dobór odpowiedniej formy wsparcia opiera się na indywidualnej ocenie adekwatności; • pomoc osobom młodym w zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej, poprzez udzielenie bezzwrotnej dotacji na rozpoczęcie działalności oraz organizację szkoleń, które dostarczą niezbędnej wiedzy i umiejętności do efektywnego prowadzenia przedsiębiorstwa.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty: • Zwiększenie zaangażowania społecznego i zawodowego mieszkańców; • Rozwój i podniesienie kwalifikacji społecznych mieszkańców obszaru rewitalizacji; • Poprawa możliwości zdobycia zatrudnienia przez mieszkańców; • Podniesienie poziomu komfortu i satysfakcji z życia mieszkańców obszaru rewitalizacji
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: - Liczba osób objętych wsparciem [osoby], - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [osoby], - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie [osoby]. Wskaźniki rezultatu: - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby], - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu [osoby].
5 Realizowane kierunki działań	1.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu i ubóstwu: Redukcja barier społecznych i ekonomicznych.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji sołectwo Radków

7 Podmioty realizujące projekt	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie Powiatowy Urząd Pracy w Włoszczowie
8 Szacunkowa wartość/Główne źródła finansowania	500 000,00 zł Fundusze Europejskie dla Świątokrzyskiego 2021–2027 – EFS + priorytet 10 Aktywni na rynku pracy Środki krajowe Środki własne gminy
9 Okres realizacji	2025-2030
10 Sposób zapewnienie dostępności	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Dojrzałość i Aktywność - programy aktywizacji dla osób starszych
2 Zakres	Projekt obejmuje kompleksowe podejście do wsparcia osób starszych i tych ze szczególnymi potrzebami w tym m.in. wsparcie Klubu Seniora "Aktywni". Zakładamy modernizację i wyposażenie obiektu Klubu, aby stał się w pełni dostępny. Usuwamy bariery architektoniczne i dostosowujemy otoczenie, by każdy mógł swobodnie korzystać z jego oferty. Dodatkowo, zapewniamy wysokiej jakości kadrę oraz zróżnicowane formy wsparcia, które odpowiadają na indywidualne potrzeby beneficjentów. Projekt obejmuje: • asystentura i opieka domowa: planujemy wsparcie asystenckie, opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze w ramach opieki rodzinnej i środowiskowej; • mieszkania treningowe i wspomagane: udostępniamy bezpieczne przestrzenie, które wspierają samodzielność i adaptację do życia w społeczności; • opieka wytchnieniowa: zapewniamy opiekę nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, odciążając ich nieformalnych opiekunów – członków rodzin; • wsparcie dla opiekunów: oferujemy wsparcie psychologiczne oraz szkolenia dla opiekunów faktycznych (nieformalnych), w tym członków rodzin, pomagając im w codziennej opiece. • usługi towarzyszące: w ramach projektu dostępne są również usługi takie jak teleopieka, wypożyczalnia sprzętu, codzienne dowożenie posiłków oraz drobne usługi domowe (remontowe, porządkowe, higieniczne); działania te mają na celu zapobieganie umieszczaniu osób w placówkach całodobowych; • rozwój usług w społeczności lokalnej: wspieramy proces deinstytucjonalizacji placówek całodobowych, promując i rozszerzając ofertę usług świadczonych bezpośrednio w społeczności lokalnej;

	• miejsca opieki medycznej: aktywnie wspieramy tworzenie nowych i rozwój istniejących form zdeinstytucjonalizowanej opieki medycznej, w tym hospicjów domowych. • długoterminowa opieka domowa: zapewniamy długoterminową medyczną opiekę domową, w tym pielęgniarstwą, dla osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty: • Skuteczne zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego na obszarze; • Podniesienie kwalifikacji i rozwój kompetencji osób świadczących usługi społeczne; • Wzrost poziomu integracji społecznej oraz aktywizacja społeczności lokalnej.
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: • Liczba osób objętych wsparciem [osoby], • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [osoby], Wskaźniki produktu: - Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie (osoby), - Liczba opiekunów faktycznych/ nieformalnych objętych wsparciem w programie (osoby), - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [osoby]. Wskaźniki rezultatu: - Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej (szt.), - Liczba osób świadczących usług w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie (osoby), - Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie (osoby)
5 Realizowane kierunki działań	1.3 Aktywni Seniorzy: Kontynuacja i rozwój programów dla osób starszych. 1.5 Integracja społeczności: Budowanie więzi i współpracy między mieszkańcami. 2.2 Nowoczesna infrastruktura dla społeczności i usług: Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i dostępowi do usług publicznych
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji sołectwo Radków
7 Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie

8 Szacunkowa wartość/Główne źródła finansowania	300 000,00 zł Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 – EFS + Priorytet 9 Usługi społeczne i zdrowotne, Działanie FESW.09.04 Zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych Środki krajowe Środki własne gminy
9 Okres realizacji	2025-2029
10 Sposób zapewnienie dostępności	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia dla osób starszych i wymagających opieki, jak również ich rodzin.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Rodzina w Centrum – wsparcie rozwoju rodzin na obszarze rewitalizacji
2 Zakres	W ramach zadania realizowane będzie kompleksowe wsparcie na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodzin, obejmujące m.in: • działania asystenta rodziny, • poradnictwo dla rodzin, • działalność świetlic środowiskowych, • powoływanie rodzin wspierających, • przeciwdziałanie przemocy, w tym wsparcie rodziny w ramach interwencji kryzysowej, • wsparcie preadopcyjne, • wsparcie postadopcyjne. Wspieranie tworzenia nowych miejsc opieki i wychowania w nowo tworzonych placówkach wsparcia dziennego lub wsparcie działalności istniejących placówek (typu świetlice środowiskowe). Podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób działających na rzecz wspierania rodziny, w tym asystentów rodziny na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej (m.in.: działania podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju dyskryminacji). Działania na rzecz dzieci oraz rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, obejmujące w szczególności: • grupy samopomocowe; • asystenturę rodziny; • konsultacje ze specjalistami w zakresie zdiagnozowanych problemów i deficytów w rodzinie; • terapię w rodzinie. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób działających na rzecz wspierania rodziny, w tym asystentów rodziny na potrzeby świadczenia usług w środowisku lokalnym.
3 Prognozowane rezultaty	• Wzmocnienie integracji społecznej osób i rodzin zagrożonych ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym;

	• Utworzenie i efektywne funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego, zapewniającej pomoc i aktywizację beneficjentów.
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: - Całkowita liczba osób objętych wsparciem [osoba], - Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej [osoba], - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt.], - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [osoba]. Wskaźnik rezultatu: - Liczba dzieci i młodzieży, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie (osoby), - Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu (szt.).
5 Realizowane kierunki działań	1.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu i ubóstwu: Redukcja barier społecznych i ekonomicznych. 1.2 Wzmacnianie rodzin: Wspieranie harmonijnego rozwoju rodzin. 1.5 Integracja społeczności: Budowanie więzi i współpracy między mieszkańcami.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji sołectwo Radków
7 Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie
8 Szacunkowa wartość/Główne źródła finansowania	500 000 zł Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 – EFS + Priorytet 9 Usługi społeczne i zdrowotne, Działanie FESW.09.05 Wsparcie rodzin oraz pieczy zastępczej Środki krajowe Środki własne gminy
9 Okres realizacji	2025-2029
10 Sposób zapewnienie dostępności	Dostosowanie infrastruktury i oferty wsparcia dla rodzin wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem, w tym dzieci.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 6	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Klucz do Przyszłości – rozwój kompetencji dzieci i młodzieży
2 Zakres	W ramach projektu planowane są działania polegające na: 1. Wspieranie edukacji przedszkolnej: • tworzenie miejsc wychowania przedszkolnego w istniejących ośrodkach wychowania przedszkolnego (OWP), • dostosowanie miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami,

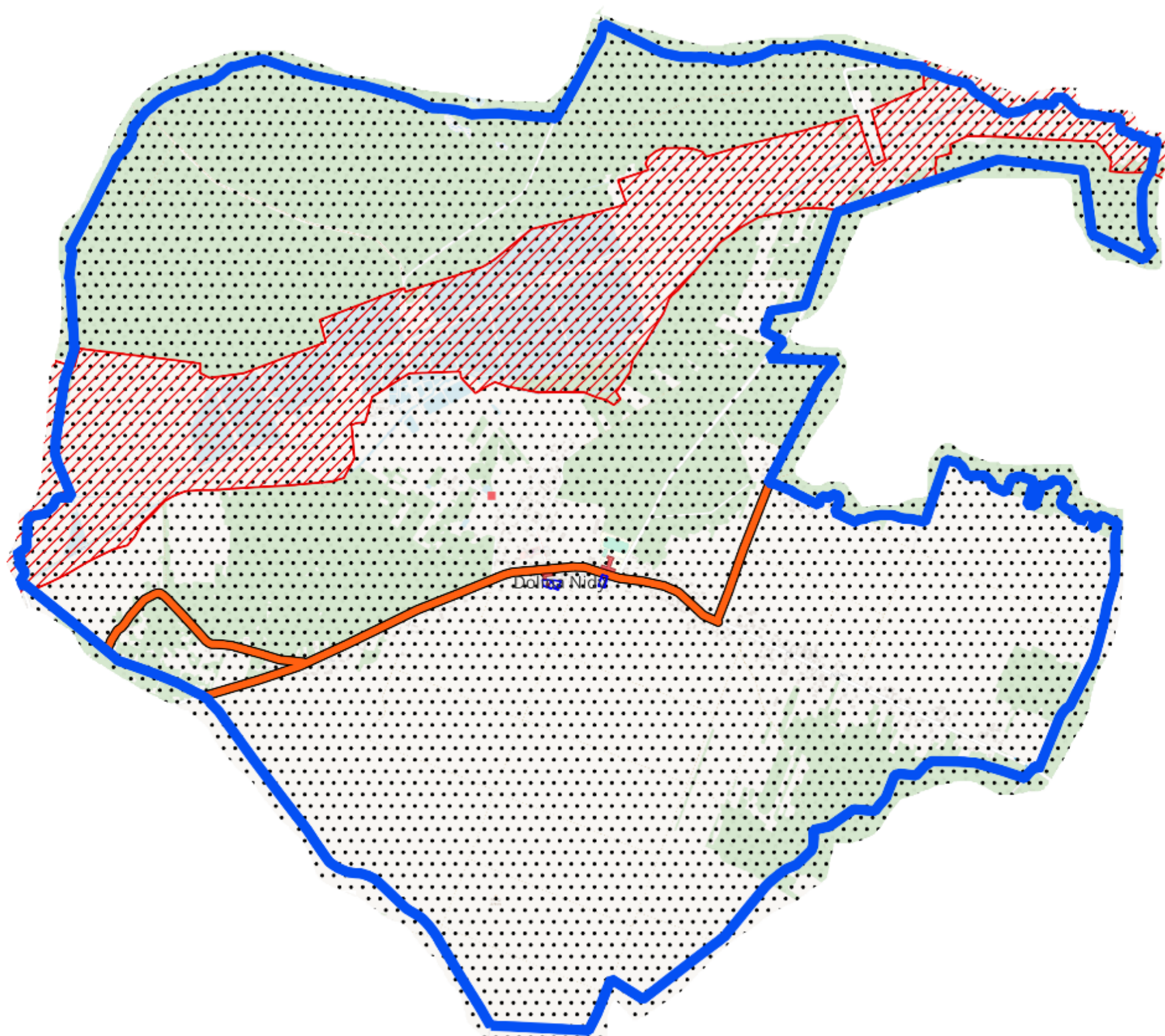
	• rozszerzenie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o zajęcia rozwijające jakość edukacji m.in. poprzez: ✓ zajęcia dodatkowe dydaktyczno-wychowawcze w zakresie umiejętności podstawowych i przekrojowych, ✓ zajęcia dodatkowe wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów, ✓ zajęcia specjalistyczne, ✓ wsparcie w zakresie edukacji włączającej, • doskonalenie kompetencji kadry, • wsparcie rodziców/opiekunów dzieci poprzez działania na rzecz wzmacniania współpracy kadry z rodzicami/opiekunami prawnymi. 2. Wsparcie uczniów szkół podstawowych m. in. poprzez zajęcia dodatkowe ukierunkowane na rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych, działania dwujęzyczne, edukację ekologiczną, zajęcia w ramach działań antydyskryminacyjnych, zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, doradztwo zawodowe, wsparcie w zakresie edukacji włączającej, itp. 3. Podnoszenie kompetencji kadry nauczycielskiej /doradców zawodowych m.in: w zakresie pracy z uczniami o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych oraz w zakresie zapobiegania przemocy.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty: • Nabycie i wzmocnienie kluczowych kompetencji u dzieci z podobszarów rewitalizacji; • Podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadry nauczycielskiej; • Zwiększenie poziomu integracji społecznej oraz aktywizacji mieszkańców; • Rozszerzenie dostępu do nowoczesnych technik, form nauczania oraz innowacyjnych pomocy dydaktycznych.
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem (osoby), - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (osoby), - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (podmioty), - Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem (osoby). Wskaźnik rezultatu: - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu (osoby),

	- Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu (osoby).
5 Realizowane kierunki działań	1.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu i ubóstwu: Redukcja barier społecznych i ekonomicznych. 1.4 Inwestycja w młode pokolenie: Rozwój potencjału dzieci i młodzieży.
6 Lokalizacja	Obszar rewitalizacji – sołectwo Radków
7 Podmioty realizujące	Placówki edukacyjne z obszaru rewitalizacji
8 Szacunkowa wartość/Główne źródła finansowania	500 000 zł Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 – EFS + Priorytet 8 Edukacja na wszystkich etapach życia, Działanie FESW.08.01 Wsparcie edukacji przedszkolnej, Działanie FESW.08.02 Podnoszenie jakości kształcenia podstawowego Środki krajowe Środki własne gminy
9 Okres realizacji	2025-2029
10 Sposób zapewnienie dostępności	Warunkiem realizacji inicjatyw w ramach projektu będzie zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, m.in. dostosowanie oferty do szczególnych potrzeb edukacyjnych.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 7	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Pracownicy administracji i dialog społeczny w procesie rewitalizacji Gminy Radków
2 Zakres	Projekt zakłada następujące działania: 1. Organizacje cyklicznych spacerów po obszarze rewitalizacji - Celem spacerów jest bieżąca ewaluacja prowadzonych przedsięwzięć oraz nawiązanie dialogu z mieszkańcami. W spacerach będą uczestniczyć członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji oraz Komitetu Rewitalizacji, a także przedstawiciele różnych instytucji, takich jak Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i inne. Dodatkowo planowane jest zapraszanie ekspertów zewnętrznych oraz przedstawicieli innych samorządów, którzy posiadają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. 2. Zaangażowanie przedsiębiorców i promocja aktywności społecznej - W ramach projektu przewiduje się organizację cyklicznych spotkań tematycznych oraz aktywne włączanie przedsiębiorców w realizację działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową i wspieranie lokalnej przedsiębiorczości. Dodatkowo planowane są wydarzenia sportowe, kulturalne oraz inicjatywy adresowane do młodzieży, które mają na celu promowanie

	aktywności obywatelskiej. Przedsiębiorcy będą również zapraszani na spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji oraz do udziału w spacerach po obszarze rewitalizacji.
3 Prognozowane rezultaty	Rezultaty: • Poszerzenie wiedzy i świadomości członków Zespołu ds. rewitalizacji na temat specyfiki i zjawisk zachodzących na obszarze rewitalizacji; • Aktywne zaangażowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji w proces wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) poprzez różnorodne formy partycypacji społecznej; • Systematyczne monitorowanie i weryfikacja efektów realizowanego procesu rewitalizacji w celu bieżącego dostosowywania działań do potrzeb społeczności i efektywności przedsięwzięć.
4 Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu • Liczba spacerów studyjnych (szt.) • Liczba uczestników spacerów studyjnych (osoby)
5 Realizowane kierunki działań	4.1 Aktywny i kompetentny Zespół Rewitalizacyjny: Zapewnienie dynamicznego i zaangażowanego zespołu. Ciągłe doskonalenie wiedzy i umiejętności. 4.2 Komitet Rewitalizacyjny = współpraca dla wspólnego dobra: Budowanie partnerskich relacji i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.
6 Lokalizacja	obszar rewitalizacji sołectwo Radków
7 Podmiot realizujący	Urząd Gminy w Radkowie Zespół ds. rewitalizacji Komitet rewitalizacyjny
8 Szacunkowa wartość/Główne źródła finansowania	35 000 zł Środki własne
9 Okres realizacji	2025-2030
10 Sposób zapewnienie dostępności	Dostosowanie informacji dotyczącej rewitalizacji przekazywanej publicznie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami

Mapa 9 Lokalizacja planowanych inwestycji na tle obszarów chronionych

Legenda:

Obszar rewitalizacji- sołectwo Radków	C Inwestycje liniowe
A Inwestycje punktowe	Obszar Natura 2000- obszary siedliskowe
B Inwestycje obszarowe	Korytarze Ekologiczne

Źródło: opracowanie własne przy użyciu programu QGIS

6.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poniższe zestawienie przedstawia charakterystykę pozostałych dopuszczalnych projektów rewitalizacyjnych, określanych jako „przedsięwzięcia uzupełniające” lub „projekty uzupełniające”. Ich realizacja przyczyni się do intensyfikacji osiągania celów rewitalizacji. Różnorodność i szeroki zakres tych przedsięwzięć stwarza możliwość angażowania oraz aktywizowania interesariuszy rewitalizacji na każdym etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR). Wszystkie projekty uzupełniające zaplanowano do realizacji na obszarze rewitalizacji lub w jego bezpośrednim otoczeniu, co gwarantuje ich pozytywny wpływ na rewitalizowany teren.

Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Innowacyjne projekty włączenia społecznego i wsparcia rodzin z obszaru rewitalizacji
2 Zakres	Realizacja kompleksowych działań, skierowanych do osób w różnym wieku i rodzin. Działania przeciwdziałające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, a także dysfunkcjom w zakresie budowania wzajemnego szacunku i instrumentów wsparcia. Rozwijanie oferty wsparcia uwzględniającej indywidualne potrzeby konkretnych osób i rodzin; przyznawanie wsparcia materialnego; rozwijanie oferty ogólnodostępnych i darmowych usług publicznych oraz zapewnianie bezpłatnego dostępu do oferty edukacyjnej, sportowej i kulturalnej dla osób i rodzin w trudnej sytuacji finansowej; zapewnianie opieki pedagogicznej, terapii (w tym dorosłych dzieci z rodzin dysfunkcyjnych), wsparcia wychowawczego, itp.
3 Realizowane kierunki działań	1.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu i ubóstwu: Redukcja barier społecznych i ekonomicznych. 1.2 Wzmacnianie rodzin: Wspieranie harmonijnego rozwoju rodzin.

Przedsięwzięcie uzupełniające nr 2	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych na terenie obszaru rewitalizacji
2 Zakres	Wsparcie członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają czasowej pomocy w sprawowaniu codziennej opieki nad osobami z niepełnosprawnościami w różnym wieku (wraz z podniesieniem umiejętności i wiedzy opiekunów). Zapewnienie dostępnych (bezpłatnych) usług opieki wytchnieniowej w zakresie odpowiadającym na zapotrzebowanie opiekunów osób ze szczególnymi potrzebami; rozwijanie oferty opieki wytchnieniowej m.in. poprzez rozbudowę infrastruktury umożliwiającej świadczenie usług w ramach pobytu dziennego poza miejscem zamieszkania, a także – poprzez stworzenie warunków do realizacji opieki

	wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego. Projekt obejmuje także: ▪ tworzenie miejsc świadczenia usług opiekuńczych w formie usług realizowanych w społeczności lokalnej w nowych jak i istniejących placówkach zapewniających opiekę dzienną; ▪ wsparcie dla usług asystenckich i specjalistycznych usług opiekuńczych w ramach opieki rodzinnej i środowiskowej; ▪ usługi świadczone w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych; ▪ zapewnienie opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w zastępstwie za opiekunów (nieformalnych) będących członkami rodzin, w tym opieka wytchnieniowa; ▪ wsparcie psychologiczne lub szkolenia dla opiekunów faktycznych (nieformalnych), w szczególności członków rodzin, w zakresie opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; ▪ usługi towarzyszące, m.in.: teleopieka, wypożyczalnia sprzętu, codzienne dowożenie posiłków, drobne usługi remontowe, porządkowe, higieniczne, świadczone w domu oraz działania zapobiegające umieszczaniu osób w placówkach całodobowych; ▪ wsparcie procesu deinstytucjonalizacji instytucji całodobowych na rozszerzenie oferty o prowadzenie usług świadczonych w społeczności lokalnej; ▪ wsparcie działalności lub tworzenie nowych miejsc opieki medycznej w formach zdeinstytucjonalizowanych, ▪ długoterminową medyczną opiekę domową nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym pielęgniarstwą opiekę długoterminową.
3 Realizowane kierunki działań	1.2 Wzmacnianie rodzin: Wspieranie harmonijnego rozwoju rodzin. 1.3 Aktywni Seniorzy: Kontynuacja i rozwój programów dla osób starszych. 1.5 Integracja społeczności: Budowanie więzi i współpracy między mieszkańcami.

Przedsięwzięcie uzupełniające nr 3	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Wspieranie inicjatyw oddolnych
2 Zakres	Tworzenie oraz funkcjonowanie w różnych częściach obszaru rewitalizacji tzw. miejsc trzecich tzn. miejsc spotkań poza domem i pracą, dostępnych o różnych porach dnia dla dzieci i młodzieży, rodzin z dziećmi, seniorów itd. Przewiduje się realizację działań infrastrukturalnych oraz organizację wydarzeń (np. spotkań, warsztatów grup młodzieży i sąsiadów).

3 Realizowane kierunki działań	1.5 Integracja społeczności: Budowanie więzi i współpracy między mieszkańcami. 3.1 Bezpieczne i zrównoważone otoczenie: Tworzenie miejsc przyjaznych i bezpiecznych.
--------------------------------	---

Przedsięwzięcie uzupełniające nr 4	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa komunikacji publicznej obszaru rewitalizacji z innymi ośrodkami miejskimi i obszarami wiejskimi gminy Radków
2 Zakres	Stałe rozwijanie oferty transportu publicznego (zwłaszcza autobusowego) na obszarze rewitalizacji w celu zwiększenia dostępności oferty usług publicznych i komercyjnych dla mieszkańców (zwłaszcza obszarów wiejskich Gminy Radków, a także obszaru rewitalizacji z innymi większymi ośrodkami miejskimi np. zwiększenie liczby połączeń z Kielcami, Krakowem). Planuje się m.in. realizację projektów pilotażowych w zakresie częstotliwości i pór kursowania busów, jak i eksperymentowanie z modyfikowaniem istniejących tras lub wprowadzaniem do rozkładu nowych linii.
3 Realizowane kierunki działań	3.2 Rozwój zrównoważonej mobilności: Promowanie ekologicznych i dostępnych form transportu.

Przedsięwzięcie uzupełniające nr 5	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Błękitno-zielony obszar rewitalizacji
2 Zakres	Wypracowanie oraz wdrażanie na etapie realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych standardów, które poprawią stan dostosowania infrastruktury do zmiany klimatu. Systematyczne uzupełnianie zieleni na obszarze rewitalizacji oraz realizacja instalacji, które sprzyjają zwiększaniu retencji (np. łąki kwietne i ogrody deszczowe) itp.
3 Realizowane kierunki działań	2.2 Nowoczesna infrastruktura dla społeczności i usług: Tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji i dostępowi do usług publicznych. 3.1 Bezpieczne i zrównoważone otoczenie: Tworzenie miejsc przyjaznych i bezpiecznych.

Przedsięwzięcie uzupełniające nr 6	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Kompleksowe wsparcie przedsiębiorców na obszarze rewitalizacji
2 Zakres	Szeroka oferta wsparcia dla początkujących przedsiębiorców działających na obszarze sołectwa Radków. Stworzenie miejsca inkubacji nowych firm, które jednocześnie ułatwi nawiązywanie relacji pomiędzy lokalnymi przedsiębiorcami. Oferta doradztwa, szkoleń i konsultacji itp., zwłaszcza w zakresie zakładania i prowadzenia firmy, marketingu i księgowości. Promowanie usług oferowanych przez przedsiębiorców na obszarze rewitalizacji m.in. poprzez stworzenie programu popularyzującego oferowane przez nich usługi wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji.

3 Realizowane kierunki działań	2.3 Wsparcie lokalnego biznesu: Aktywne działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.
--------------------------------	---

Przedsięwzięcie uzupełniające nr 9	
1 Nazwa przedsięwzięcia	Tworzenie i wspieranie podmiotów ekonomii społecznej na obszarze rewitalizacji
2 Zakres	Powstanie na obszarze rewitalizacji podmiotu lub podmiotów ekonomii społecznej (np. spółdzielni socjalnej), które pozwolą na aktywizację społeczno-zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i znajdujących się w trudnej sytuacji.
3 Realizowane kierunki działań	1.1 Przeciwdziałanie wykluczeniu i ubóstwu: Redukcja barier społecznych i ekonomicznych. 1.5 Integracja społeczności: Budowanie więzi i współpracy między mieszkańcami. 2.3 Wsparcie lokalnego biznesu: Aktywne działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.

7. Opis podejścia zintegrowanego

Aby cele Gminnego Programu Rewitalizacji mogły zostać skutecznie osiągnięte, konieczne jest równoczesne realizowanie różnorodnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Integracja tych działań oraz koordynacja współpracy między wszystkimi zaangażowanymi podmiotami i osobami wynika zarówno z kompleksowego podejścia, jak i szerokiego zakresu zaplanowanych projektów.

Kluczowe kierunki działań i wzajemne uzupełnianie projektów

W oparciu o najważniejsze kierunki działań przedstawione w poprzednim rozdziale, przyszłe przedsięwzięcia powinny wykazywać cechy **komplementarności**. Oznacza to, że program rewitalizacyjny musi być ściśle powiązany z innymi inicjatywami, które adresują podobne problemy na terenie rewitalizacji oraz wspierają realizację powiązanych lub zbliżonych celów. Przykładem takiego podejścia są projekty promujące **integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji**, obejmujące zarówno działania podstawowe, takie jak „Pracownicy administracji i dialog społeczny w procesie rewitalizacji Gminy Radków”, jak i uzupełniające, na przykład „Wspieranie inicjatyw oddolnych”.

Mechanizmy koordynacji i monitoringu

Skuteczna integracja działań i przedsięwzięć GPR wymaga regularnego przeglądu potrzeb interesariuszy oraz ciągłego monitorowania postępów realizacji projektów. Kluczową rolę w koordynacji odegrają cykliczne spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji, podczas których omawiane będą wzajemne powiązania między poszczególnymi projektami. Dla sukcesu programu istotne jest, że działania sprzyjające integracji społeczności miejscowości Radków będą realizowane równocześnie z poprawą i rozwojem infrastruktury dedykowanej integracji, sportowi, zdrowiu i kulturze. Całość działań koordynacyjnych będzie nastawiona na to, by wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne trwale i efektywnie przyczyniły się do podniesienia jakości usług publicznych, poprawy przestrzeni publicznej oraz redukcji wykluczenia społecznego na obszarze rewitalizacji.

Komplementarność programu: synergia dla rewitalizacji

Rewitalizacja stanowi rozbudowany proces, którego celem jest wyprowadzenie zdegradowanego obszaru z kryzysu. Planowane jest wdrożenie kompleksowych działań integrujących różnorodne projekty, by efektywnie wspierać lokalną społeczność, przestrzeń oraz gospodarkę. Kluczowym elementem powodzenia jest koordynacja działań prowadzona na wyznaczonym terenie przez wielu uczestników, realizujących spójny program rewitalizacji.

Co charakteryzuje ten proces?

- **interdyscyplinarność:** łączymy wiedzę i doświadczenie z różnych dziedzin, aby osiągnąć maksymalną synergię;
- **kompleksowość:** podchodzimy do problemów holistycznie, uwzględniając wszystkie potrzeby obszaru rewitalizacji;
- **partnerstwo:** współpracujemy ponad podziałami – z lokalną społecznością, instytucjami publicznymi i sektorem prywatnym;
- **reakcja na kryzys:** działamy szybko i efektywnie, odpowiadając na palące problemy społeczne, gospodarcze i przestrzenne.

Zakres i charakter działań

Przewidywane działania rewitalizacyjne to projekty planowane do realizacji w ramach programów unijnych oraz innych funduszy publicznych i prywatnych. Koncentrujemy się na aspekcie społecznym, ale zawsze uwzględniamy rozwój gospodarczy, funkcjonalno-przestrzenny, techniczny oraz środowiskowy. Nie chodzi o doraźne remonty, lecz o trwałe zmiany strukturalne, które zapewnią długofalowy rozwój.

Planowanie i realizacja przedsięwzięć

Wszystkie planowane inicjatywy mają na celu zaspokojenie najpilniejszych potrzeb obszaru rewitalizacji i przyniesienie trwałych, długoterminowych efektów. Kluczowa jest **kompleksowość interwencji** – nie dopuszczamy do realizacji wybiórczych projektów, które koncentrują się wyłącznie na szybkim efekcie estetycznym czy modernizacjach, bez wprowadzania istotnych zmian strukturalnych. Takie podejście gwarantuje wielowymiarowy i strategiczny charakter rewitalizacji, niezbędny dla skutecznego i trwałego rozwoju.

Komplementarność obszarowa: precyzyjne interwencje w kluczowych lokalizacjach

Komplementarność działań rewitalizacyjnych polega na precyzyjnym ukierunkowaniu na konkretne obszary wymagające wsparcia. Obszar rewitalizacji został wyznaczony na podstawie szczegółowej analizy zawartej w dokumencie „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Radków” oraz formalnie przyjęty uchwałą nr XIII/79/2025 Rady Gminy w Radkowie z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla Gminy Radków

Struktura obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji obejmuje wszystkich mieszkańców **sołectwa Radków**, ponieważ to właśnie na tym terenie zidentyfikowano najwyższy poziom koncentracji negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych. Problemy te mają często charakter wielowymiarowy i współwystępują z trudnościami występującymi także w innych obszarach funkcjonowania społeczności, takich jak gospodarka lokalna, stan środowiska naturalnego, sfera funkcjonalno-przestrzenna oraz infrastruktura techniczna. Wyzwania te obejmują m.in. problemy społeczne, ekonomiczne nierówności, degradację przestrzeni publicznej oraz niedostateczny dostęp do nowoczesnej infrastruktury. Jednocześnie sołectwo Radków stanowi istotny element struktury Gminy Radków i pełni kluczową rolę w jej rozwoju, co sprawia, że działania rewitalizacyjne na tym terenie mają strategiczne znaczenie dla poprawy warunków życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju całej gminy. Realizacja kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na tym obszarze przyczyni się do poprawy jakości życia, ograniczenia negatywnych zjawisk oraz wzmacniania potencjału społeczno-gospodarczego sołectwa i gminy jako całości.

Cele i zakres przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji są precyzyjnie ukierunkowane na rozwiązywanie problemów charakterystycznych dla obszaru rewitalizacji, które wynikają z jego specyfiki i uwarunkowań lokalnych. Obszar ten pełni kluczowe funkcje centrotwórcze, obejmujące działalność handlowo-usługową, administracyjną, rekreacyjną oraz kulturalną, co czyni go ważnym ośrodkiem życia społecznego i gospodarczego w gminie. W związku z tym, pozytywne skutki realizowanych działań rewitalizacyjnych będą miały szeroki zasięg i oddziaływanie, wykraczające poza granice samego obszaru rewitalizacji.

Komplementarność i koncentracja działań

Podczas opracowywania Programu uwzględniono ścisłe powiązania pomiędzy przedsięwzięciami realizowanymi we wszystkich sferach kryzysowych. Dzięki temu planowane jest osiągnięcie wzajemne dopełniających się efektów rewitalizacji, a rezultaty działań będą widoczne zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i na terenach sąsiednich. **Przestrzenna komplementarność** jest zapewniona poprzez koncentrację interwencji na terenie sołectwa, dostosowanej do jego specyficznych problemów, skali i wielkości.

Komplementarność problemowa: kompleksowa odpowiedź na wyzwania

Komplementarność ta oznacza, że wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne tworzą spójną i uzupełniającą się całość, a co za tym idzie wspólnie przyczyniają się one do łagodzenia lub rozwiązywania kluczowych problemów zdiagnozowanych w różnych sferach kryzysowych: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej. Szczególny nacisk położono na kwestie społeczno-gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne i środowiskowe.

Projekty społeczno-gospodarcze

Działania o charakterze społeczno-gospodarczym kierowane są przede wszystkim do grup najbardziej zagrożonych marginalizacją na obszarze rewitalizacji. Należą do nich osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami oraz młodzież z rodzin dotkniętych szeroko rozumianą bezradnością życiową. Celem tych przedsięwzięć jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zwiększenie aktywizacji zawodowej poprzez różnorodne projekty podnoszące kompetencje, umiejętności i przedsiębiorczość mieszkańców. Równocześnie wspieramy aktywizację społeczną i obywatelską, angażując mieszkańców w życie lokalnej społeczności.

Projekty przestrzenno-funkcjonalne i środowiskowe

Aktywizacji społecznej sprzyjają również projekty poprawiające warunki przestrzenne obszaru rewitalizacji. Kluczowe są przedsięwzięcia kompleksowo zmieniające przestrzeń publiczną, które mają wykreować bezpieczną, atrakcyjną i nowoczesną przestrzeń. Wspierają je inne inicjatywy poprawiające jakość przestrzeni publicznej, ułatwiające dostęp do oferty kulturalnej oraz promujące aktywne formy spędzania czasu wolnego. Dodatkowo, szeroko zakrojone działania mają na celu ograniczenie źródeł niskiej emisji, co korzystnie wpłynie na jakość środowiska naturalnego.

Zgodność z dokumentami strategicznymi

Wszystkie projekty są w pełni zgodne z celami określonymi w dokumentach strategicznych i planistycznych gminy. Dzięki temu skutecznie odpowiadają na zdiagnozowane problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji, zapewniając spójność i efektywność działań.

Komplementarność proceduralno – instytucjonalna

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji oparty będzie na współpracy Zespołu ds. rewitalizacji oraz uspołecznionego Komitetu Rewitalizacji. Dzięki temu systemowi możliwe jest efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz prowadzenie spójnych procedur zarządczych na etapie przygotowywania i wdrażania Programu.

Kompetencje i organizacja Zespołu zadaniowego

Nadzór nad pracą zespołu sprawuje Wójt Gminy, natomiast funkcję przewodniczącego pełni Sekretarz. Zespół ds. rewitalizacji tworzą przedstawiciele wszystkich kluczowych komórek merytorycznych Urzędu Gminy oraz kierownicy jednostek organizacyjnych istotnych dla procesu rewitalizacji.

Zadania i funkcje Zespołu zadaniowego

Głównym zadaniem Zespołu jest koordynacja prac związanych z przygotowaniem i wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz szerokie włączenie społeczne na wszystkich etapach tego procesu.

Do obowiązków Zespołu należy również prowadzenie monitoringu realizacji poszczególnych działań rewitalizacyjnych, koordynacja współpracy pomiędzy jednostkami gminy, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami zaangażowanymi w realizację programu. To Zespół będzie rekomendował zmiany i korekty w realizowanych zadaniach na podstawie regularnych sprawozdań dotyczących postępów.

Program Rewitalizacji: inicjatywy lokalnej społeczności na rzecz rozwoju

Gminny Program Rewitalizacji opiera się na realnych potrzebach mieszkańców. Przedsięwzięcia w nim ujęte to bezpośrednia odpowiedź na problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji. Co ważne, nie są to projekty narzucone "z góry", a takie, które powstały w drodze szerokich konsultacji społecznych, jako oddolne inicjatywy zgłaszane przez samych zainteresowanych. Każdy projekt jest spójny z celami Programu i uzupełnia inne działania w nim zawarte. Urząd Gminy dysponuje również kadrą o niezbędnym potencjale do skutecznego przygotowania wniosków, wdrożenia i rozliczenia otrzymanych dotacji.

Komplementarność międzyokresowa: doświadczenie i plany na przyszłość

Gmina Radków nie realizowała formalnego programu rewitalizacji w poprzednim okresie, jednak posiada bogate doświadczenie w realizacji projektów infrastrukturalnych oraz działań miękkich, które przyczyniły się do rozwoju gminy i poprawy warunków życia jej mieszkańców. Obecne przedsięwzięcia stanowią kontynuację działań prowadzonych w minionych latach

Oto przykłady wcześniejszych przedsięwzięć realizowanych na terenie miejscowości Radków w ostatnich latach:

- Rozbudowa infrastruktury sportowej i edukacyjnej oraz doposażenie SP w Radkowie, wartość projektu 718 003,82 zł w tym dofinansowanie z UE 499 946,06 zł (RPOWŚ 2014-2020 działanie 7.4). Głównym celem projektu było zwiększenie dostępu do infrastruktury sportowej oraz poprawa jakości kształcenia na terenie Gminy Radków poprzez modernizację sali gimnastycznej oraz zakup pomocy dydaktycznych do pracowni matematycznej i przyrodniczej. Na terenie gminy funkcjonowała jedna szkoła podstawowa, która została objęta projektem. Realizacja działań zaplanowanych w ramach projektu umożliwiła wprowadzenie do placówki nowych metod prowadzenia zajęć, takich jak e-learning, zajęcia metodą eksperymentu oraz zajęcia w terenie. Projekt zwiększył wykorzystanie technologii TIK w procesie nauczania oraz poprawił dostęp do nowoczesnych pomocy dydaktycznych i infrastruktury sportowej. Projekt obejmował

modernizację sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Radkowie oraz zakup pomocy do pracowni matematycznej i przyrodniczej. Wskaźniki projektu były następujące:

- Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (CI 35) – 170 osób;
 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej – 1 (wskaźnik kluczowy);
 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1;
 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – 1.
- Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Radkowie”. Wartość inwestycji to 2.988.800,00 zł, dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład stanowiło 98% inwestycji czyli: 2.929.024,00 zł. Inwestycja obejmowała wykonanie robót związanych z dociepleniem ścian, stropu oraz dachu, a także wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. Przeprowadzono remont dachu budynku oraz modernizację instalacji ciepłej wody użytkowej i instalacji grzewczej, w której skład wchodził montaż pomp ciepła. Dodatkowo zainstalowano mikroinstalację fotowoltaiczną oraz wymieniono oświetlenie na energooszczędne LED, wykonując przy tym niezbędne roboty towarzyszące.
 - „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Radków” Wartość inwestycji to 8.938.000,00 zł, dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład stanowi 95% inwestycji czyli: 8.491.100,00 zł Zadanie składało się z trzech części:
 - Dostarczono fabrycznie nowy ciągnik rolniczy, fabrycznie nową wysokociśnieniową maszynę do czyszczenia kanalizacji (wuko) zawieszaną na podnośniku traktora oraz fabrycznie nowy wóz asenizacyjny na łączną kwotę 508 000,00 zł.
 - Zrealizowano budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Świerków i Bałków, wybudowano kontenerową oczyszczalnię ścieków dla maksymalnie 300 RLM w miejscowości Bałków oraz **wykonano przyłącze kanalizacji sanitarnej w miejscowości Radków** w formule zaprojektuj i wybuduj, na kwotę 6 500 000,00 zł. **W ramach tego zadania powstała kanalizacja sanitarna o łącznej długości około 4,528 km oraz przyłącze kanalizacyjne do budynku w Radkowie o długości 97,43 m.**
 - Przeprowadzono budowę sieci wodociągowej w miejscowościach Brzeście, Kossów, Dzierżgów i Bieganów oraz **modernizację ujęcia wody w miejscowości Radków wraz z przyłączem do istniejącej sieci wodociągowej**, za kwotę 1 930 000,00 zł. Całkowita długość wybudowanej sieci wodociągowej wyniosła 4,396 km.

Komplementarność finansowa

Projekty rewitalizacyjne ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji będą finansowane ze środków własnych gminy, uzupełnianych funduszami strukturalnymi Unii Europejskiej, krajowymi programami rządowymi oraz kapitałem prywatnym.

W ramach planowanych działań, obejmujących zarówno projekty społeczno-gospodarcze, jak i inwestycyjne, zapewniona zostanie różnorodność źródeł finansowania. Dzięki temu Gminny Program Rewitalizacji w pełni realizuje zasadę komplementarności finansowej, gwarantując stabilność i efektywność realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 18 Matryca powiązań pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi ujętym w GPR

Nr projektu	Nazwa projektu	Powiązania z innymi projektami
1.	Gmina Radków w Nowej Odśłonie – Rewitalizacja dla Lpszego Jutra	Zadanie 2, 3, 4, 5, 6, 7,
2.	Rewitalizacja z Zielonym Akcentem – Energetyczna Efektywność i OZE na Pierwszym Planie	Zadanie 1
3.	Droga do Pracy – wsparcie zawodowe dla osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia	Zadanie 1, 5, 7
4.	Dojrzałość i Aktywność - programy aktywizacji dla osób starszych	Zadanie 1, 3 ,5, 7
5.	Rodzina w Centrum – wsparcie rozwoju rodzin na obszarze rewitalizacji	Zadanie 1, 3, 4, 5, 7
6.	Klucz do Przyszłości – rozwój kompetencji dzieci i młodzieży	Zadanie 1, 3, 5
7.	Pracownicy administracji i dialog społeczny w procesie rewitalizacji Gminy Radków	Zadanie 3, 4, 5, 6,

Źródło: opracowanie własne

8. Szacunkowy budżet Programu

Realizacja **Gminnego Programu Rewitalizacji** przewiduje łączny budżet przekraczający **16,2 mln zł**. Z tej kwoty, ponad **13,8 mln zł** zostanie przeznaczona na kluczowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, natomiast pozostałe **2,45 mln zł** pokryją koszty działań uzupełniających. Głównym filarem finansowania GPR będą **środki zewnętrzne**, w tym fundusze **Unii Europejskiej** oraz **krajowe** programy wsparcia. Gmina Radków, z uwagi na swoje ograniczone możliwości finansowe, priorytetowo traktować będzie pozyskiwanie współfinansowania dla planowanych projektów. W drugiej kolejności, w miarę dostępności budżetowej, rozważane będzie finansowanie wybranych inicjatyw wyłącznie ze środków własnych gminy.

Warto również podkreślić, że sukces GPR będzie w dużej mierze zależał od **zasobów własnych interesariuszy** zaangażowanych w proces rewitalizacji. Obejmują one między innymi:

- **pracę wolontariuszy, społeczników i liderów lokalnych,**
- **dostępne zasoby lokalowe,**
- **specjalistyczny sprzęt,**
- **wsparcie finansowe podmiotów prywatnych i organizacji pozarządowych.**

Tabela 19 Szacowane koszty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z GPR

Rodzaj przedsięwzięć	budżet Gminy Radków	środki UE	środki krajowe	środki zwrotne	środki prywatne	wartość ogółem
Szacowane środki na realizację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	622 575,00 zł	11 759 750,00 zł	691 750,00 zł	415 050,00 zł	345 875,00 zł	13 835 000,00 zł
Szacowane środki na realizację pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	300 000,00 zł	1 800 000,00 zł	100 000,00 zł	200 000,00 zł	50 000,00 zł	2 450 000,00 zł
Ogółem	922 575,00 zł	13 559 750,00 zł	791 750,00 zł	615 050,00 zł	395 875,00 zł	16 285 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Potencjalne źródła finansowania Programu

Skuteczna rewitalizacja wymaga **kompleksowego i elastycznego podejścia do finansowania**. Oznacza to łączenie różnych źródeł środków – zarówno **własnych**, pochodzących od Gminy Radków i innych interesariuszy (w tym prywatnych), jak i **zewnętrznych**, takich jak dotacje czy preferencyjne pożyczki z funduszy europejskich i krajowych.

Warto podkreślić, że możliwości finansowania projektów rewitalizacyjnych są dynamiczne. Do 2030 roku, czyli końca okresu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, mogą pojawić się nowe programy, inne mogą zostać wycofane, a zasady pozyskiwania środków mogą ulec zmianie. Kluczowe będzie więc **bieżące monitorowanie dostępnych możliwości** i elastyczne reagowanie na zmieniające się warunki. W przypadku braku pierwotnie zakładanego dofinansowania, Gmina Radków będzie

aktywnie poszukiwać alternatywnych źródeł lub w razie konieczności wspierać projekty ze środków własnych.

Kluczowe zewnętrzne źródła finansowania

Główne zewnętrzne źródła finansowania obejmują szeroki zakres programów i funduszy, w tym:

- **Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027,**
- **Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) na lata 2023-2027,**
- **Krajowy Plan Odbudowy (KPO),**
- **dotacje** z instytucji takich jak Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Świętokrzyski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego oraz Powiatowy Urząd Pracy.
- **pożyczki i kredyty bankowe.**

Poniżej przedstawiamy krótki opis wybranych programów, które mogą być kluczowe dla finansowania projektów GPR.

Instrumenty Unii Europejskiej: Perspektywa 2021-2027

Gmina Radków będzie miała możliwość korzystania z instrumentów nowej perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027:

- **Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS):** Ten program, będący następcą POLiŚ, skupi się na gospodarce niskoemisyjnej, ochronie środowiska, przeciwdziałaniu zmianom klimatu i adaptacji do nich. Wesprze również inwestycje transportowe, ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe.
- **Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG):** Kontynuując programy POIG i POIR, FENG będzie wspierać projekty badawczo-rozwojowe, innowacyjne oraz zwiększające konkurencyjność polskiej gospodarki. Beneficjentami będą m.in. przedsiębiorcy, instytucje naukowe oraz ośrodki innowacji.
- **Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS):** Jako następca programu POWER, FERS skupi się na poprawie sytuacji na rynku pracy, zwiększeniu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, wspieraniu opieki nad dziećmi, podnoszeniu jakości edukacji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej, ochronie zdrowia (w tym kształceniu podyplomowym kadr medycznych) oraz budowaniu potencjału partnerów społecznych.
- **Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC):** Ten program, kontynuujący działania Polski Cyfrowej, będzie koncentrować się na budowie społeczeństwa informacyjnego, zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego internetu, rozwoju e-usług publicznych, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa, wspieraniu gospodarki opartej na danych oraz rozwijaniu zaawansowanych kompetencji cyfrowych.
- **Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW):** Program wsparcia tzw. Polski Wschodniej, realizowany już po raz trzeci, wspiera rozwój przedsiębiorczości, modernizację energetyki, adaptację do zmian klimatu, ochronę przyrody, zrównoważoną mobilność miejską, gospodarkę o obiegu zamkniętym, poprawę dostępności transportowej, rozwój miejsc aktywności społecznej i produktów turystycznych, a także podmioty świadczące usługi sanatoryjne/uzdrowiskowe.

- **Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027:** Na poziomie regionalnym, środki polityki spójności będą kontynuowane w ramach dotychczasowego Regionalnego Programu Operacyjnego.

Programy dedykowane obszarom wiejskim

- **Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) na lata 2023-2027:** Program ten skupia się na wspieraniu sektora rolno-spożywczego (szczególnie owoców i warzyw) oraz działaniach związanych z wpływem rolnictwa na klimat i środowisko.
- **Krajowy Plan Odbudowy (KPO):** Oparty na Europejskim Planie Odbudowy, KPO ma na celu zwiększenie produktywności gospodarki i tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy w wybranych sektorach.
- **Inicjatywy zarządzane z poziomu europejskiego:** Gmina Radków będzie mogła również korzystać z programów takich jak Erasmus+, LIFE, Cyfrowa Europa czy Interreg, a także ze środków dostępnych w ramach umów międzynarodowych (np. Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego).

Krajowe instrumenty finansowania

Poza środkami unijnymi, Gmina Radków będzie mogła ubiegać się o dofinansowanie z szeregu **krajowych instrumentów**, w tym:

- **Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg:** Program finansuje budowę, przebudowę i remont dróg powiatowych, gminnych oraz przebudowę dróg wewnętrznych, które mogą zostać zaliczone do dróg publicznych.
- **Program Rozwoju Elektromobilności:** Wspiera projekty związane z rozwojem elektromobilności i transportem opartym na paliwach alternatywnych.
- **Program Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych (SIM):** Instrument wsparcia dla samorządów realizujących inwestycje w formule społecznego budownictwa czynszowego.
- **Pozostałe programy finansowane z budżetu państwa:** obejmujące m.in. programy z zakresu ochrony środowiska (NFOŚiGW, WFOŚiGW), opieki nad wybranymi grupami np. OzN, seniorzy (PFRON, Program Senior+, Program "Aktywni+"), czy dotacje z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Elastyczność i monitorowanie źródeł finansowania

Wskazane powyżej źródła finansowania stanowią katalog otwarty i będą dynamicznie się zmieniać. Wraz z wejściem w życie nowej perspektywy finansowej 2021-2027, projekty będą realizowane w ciągu najbliższych kilku lat, co z pewnością zaowocuje pojawieniem się kolejnych programów dotacyjnych dla samorządów.

Skuteczna identyfikacja i wybór najkorzystniejszych źródeł finansowania dla poszczególnych przedsięwzięć GPR wymaga odpowiedniej organizacji i koordynacji. Dlatego też, Urząd Gminy w Radkowie będzie **bieżąco monitorować dostępne źródła finansowania**, co zapewni stałą aktualizację i dostosowywanie się do najlepszych możliwości finansowych w celu realizacji planowanych inwestycji.

9. Zintegrowane działania kluczem do sukcesu

Ustawa o rewitalizacji wyraźnie i jednoznacznie podkreśla, że proces odnowy danego obszaru wymaga podejścia kompleksowego oraz zintegrowanego, które obejmuje różnorodne aspekty rozwoju. Takie podejście jest niezbędne ze względu na wieloaspektowy charakter Gminnego Programu Rewitalizacji, który obejmuje szeroki wachlarz działań i przedsięwzięć realizowanych w różnych obszarach społeczno-gospodarczych sołectwa Radków. W praktyce oznacza to konieczność uwzględnienia zarówno potrzeb mieszkańców, aspektów infrastrukturalnych, ekonomicznych, jak i społecznych, a także ekologicznych. Aby zapewnić maksymalną skuteczność i trwałość całego procesu rewitalizacji, niezwykle istotne jest wypracowanie, a następnie konsekwentne stosowanie stałych i jasnych zasad współpracy. Ta współpraca powinna obejmować wszystkich zainteresowanych oraz zaangażowanych interesariuszy, w tym mieszkańców, lokalne władze samorządowe, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty mające wpływ na realizację programu. Co więcej, te zasady współpracy muszą być respektowane i utrzymywane na każdym etapie wdrażania programu rewitalizacji – od fazy planowania przez realizację poszczególnych działań, aż po monitorowanie i ewaluację efektów, aby osiągnąć zamierzone cele oraz trwały pozytywny wpływ na rozwój sołectwa Radków.

9.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, **Wójt Gminy Radków** ponosi pełną odpowiedzialność za opracowanie, realizację i nadzór nad Gminnym Programem Rewitalizacji, w tym za ocenę jego aktualności i stopnia wdrożenia. Ze względu na długoterminowy charakter programu oraz szeroki zakres formalnych obowiązków wynikających z przepisów, bieżąca koordynacja procesu rewitalizacji zostanie powierzona specjalnie utworzonemu w tym celu **Zespołowi ds. rewitalizacji**.

Zespół ds. rewitalizacji: rola i zadania

Ten **zespół doradczy**, powołany zarządzeniem Wójta będzie składał się między innymi z osób aktywnie zaangażowanych w prace nad przygotowaniem GPR. Zespół będzie realizował zadania i przedsięwzięcia wynikające bezpośrednio z treści GPR oraz z przepisów ustawy o rewitalizacji, w tym:

- **monitorowanie postępów:** bieżące śledzenie realizacji przedsięwzięć i przygotowywanie rocznych raportów dla Wójta,
- **ocena efektywności:** analiza poziomu realizacji celów rewitalizacji poprzez przyjęte kierunki działań i wdrażane przedsięwzięcia, zapewniając ich wzajemną integrację,
- **spójność działań:** dbanie o komplementarność i koncentrację działań Gminy Radków w wyznaczonym obszarze rewitalizacji,
- **przygotowanie ocen śródk okresowych:** opracowywanie i przedkładanie Wójtowi Gminy oceny aktualności i stopnia realizacji GPR,
- **koordynacja międzyinstytucjonalna:** zapewnienie spójności działań podejmowanych przez różne instytucje w ramach procesu rewitalizacji,

- **obsługa Komitetu Rewitalizacji:** zapewnienie wsparcia organizacyjnego dla Komitetu Rewitalizacji.

Skład Zespołu ds. rewitalizacji: Interdyscyplinarne podejście

W skład Zespołu wejdą przedstawiciele kluczowych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych (takich jak Gminne Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna w Radkowie, GOPS), którzy realizują zadania w obszarach takich jak:

- pomoc społeczna i reintegracja zawodowa,
- rozwój oferty kulturalnej i sportowej dla mieszkańców,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- polityka przestrzenna,
- prowadzenie działalności gospodarczej,
- przygotowanie i realizacja zadań inwestycyjnych,
- strategia rozwoju i pozyskiwanie środków zewnętrznych,
- gospodarowanie nieruchomościami gminy i zasobem mieszkaniowym,
- utrzymanie terenów zieleni i przestrzeni publicznej,
- gospodarka finansowa gminy w ramach budżetu i planów wieloletnich.

Koordynator Zespołu: lider procesu

Pracami Zespołu ds. rewitalizacji będzie kierował **Koordynator Zespołu**, wyznaczony przez Wójta. Jego kluczowe zadania to:

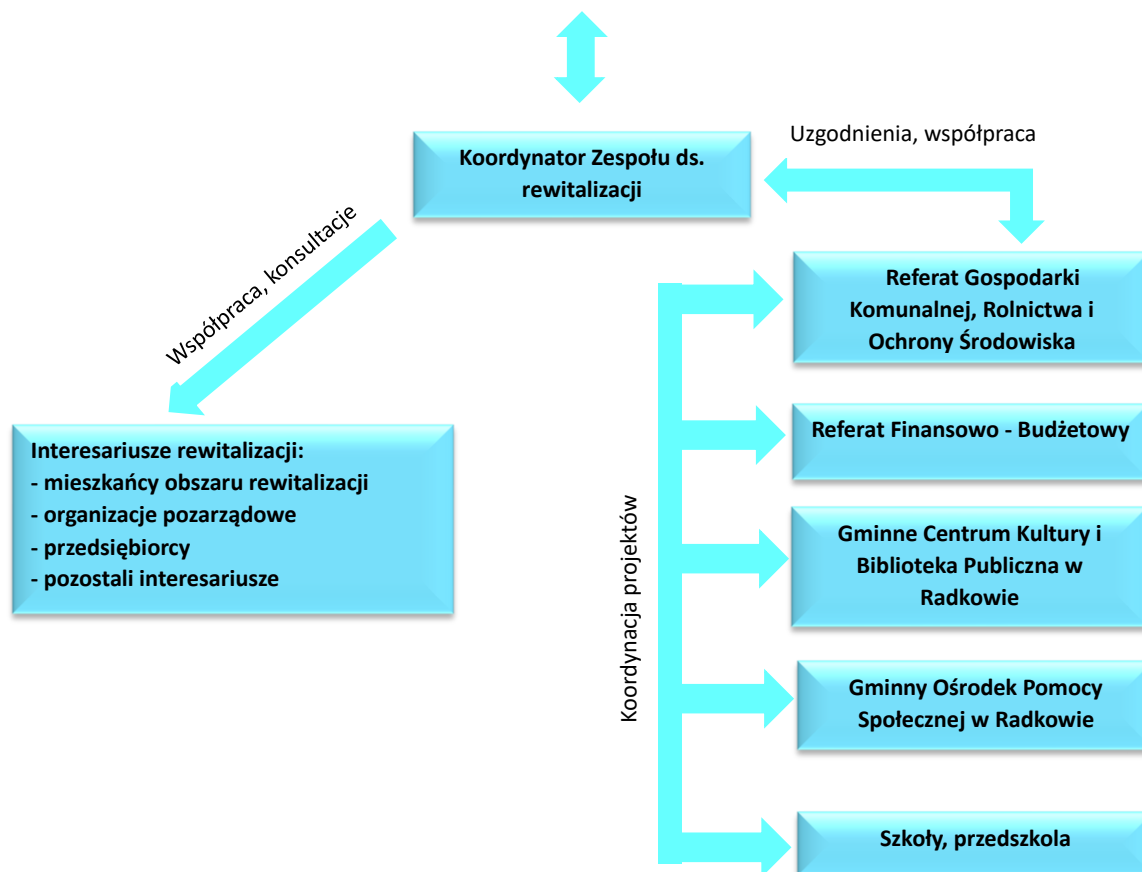
- **planowanie i ustalanie harmonogramu prac Zespołu**, w tym regularnych spotkań i aktywności z interesariuszami procesu rewitalizacji,
- **zapraszanie ekspertów:** włączanie do prac Zespołu zewnętrznych ekspertów oraz przedstawicieli innych jednostek samorządu terytorialnego doświadczonych w rewitalizacji,
- **zapewnienie spójności projektów:** aktywny udział w pracach nad dokumentacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych, dbając o ich zgodność z celami programu,
- **bezpośrednia współpraca z interesariuszami:** ścisła współpraca z grupami interesariuszy określonymi w ustawie o rewitalizacji, w tym wsparcie i zapewnienie ciągłości funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji (organizacja spotkań, protokołowanie, obsługa zapytań, zarządzanie składem),
- **wspieranie partycypacji społecznej:** prowadzenie działań mających na celu zwiększenie udziału interesariuszy w realizacji GPR oraz zapewnienie im możliwości wypowiedzenia się podczas monitoringu i oceny rewitalizacji,
- **sporządzanie raportów:** przygotowywanie projektów raportów podsumowujących stan realizacji GPR do dyskusji w Zespole i przedłożenia Wójtowi.

Ta struktura ma zapewnić efektywne i skoordynowane działania na rzecz rewitalizacji, z transparentnym podziałem odpowiedzialności i aktywnym udziałem wszystkich kluczowych stron.

Kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów procesu rewitalizacji będą miały regularne spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji. Pozwolą one na identyfikację barier utrudniających realizację przedsięwzięć, rozwiązywanie bieżących problemów, jak i reagowanie na postulaty interesariuszy procesu rewitalizacji. W ramach prac Zespołu przewiduje się możliwość tworzenia zespołów roboczych na potrzeby przygotowania dokumentacji oraz wdrażania jednego lub grupy projektów rewitalizacyjnych. Do prac

Zespołu oraz grup roboczych mogą być zapraszani inni pracownicy Urzędu Gminy, przedstawiciele mieszkańców, eksperci zewnętrzni itd.

Rycina 1 Struktura Zarządzania GPR

Źródło: opracowanie własne

9.2. Partnerstwo dla Rewitalizacji: współpraca ze społecznością i biznesem

GPR kładzie duży nacisk na **aktywne włączenie** kluczowych partnerów w proces jego realizacji. Mowa tu o organizacjach społecznych i gospodarczych, podmiotach reprezentujących społeczeństwo obywatelskie (w tym te dbające o ochronę środowiska), a także podmiotach odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji.

Już na etapie tworzenia GPR podjęto starania, by te podmioty miały swój udział w opracowaniu dokumentu. Przeprowadzono szereg działań, w tym nabory **fiszki z pomysłami na projekty rewitalizacyjne**, skierowane do organizacji społecznych, różnych grup mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz przedsiębiorców. Zakłada się, że te same podmioty będą aktywnie uczestniczyć w realizacji wybranych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których zakres został szczegółowo określony w GPR.

Komitet Rewitalizacji: podstawa współpracy

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, kluczową platformą angażującą partnerów będzie **Komitet Rewitalizacji**. Organ ten pełni funkcję opiniotawczą-doradczą dla Wójta Gminy i stanowi forum współpracy oraz dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a gminnymi organami odpowiedzialnymi za jego koordynację.

Komitet Rewitalizacji będzie miał istotne znaczenie w opiniowaniu najważniejszych etapów rewitalizacji, w tym oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR), jak również propozycji zmian w programie. Zasady powoływania składu oraz funkcjonowania Komitetu zostaną określone w uchwale Rady Gminy, która zagwarantuje, że członkowie będą wybierani przez swoich reprezentantów. Projekt uchwały zostanie poddany konsultacjom społecznym.

Aby zapewnić efektywną współpracę z Komitetem Rewitalizacji, opierać się ona będzie na następujących zasadach:

1. **Reprezentatywność:** Komitet będzie reprezentował wszystkie grupy interesariuszy procesu rewitalizacji, w szczególności te wymienione w ustawie, dążąc do samodzielnego wyłaniania przedstawicieli przez poszczególne środowiska.
2. **Różnorodność składu:** W skład Komitetu wejdą przedstawiciele grup i zespołów o charakterze doradczym, konsultacyjnym i inicjatywnym, reprezentujący m.in. seniorów, młodzież itp.
3. **Otwartość i inicjatywa:** Współpraca z Komitetem będzie opierać się na wzajemnej otwartości, tworząc optymalne warunki do swobodnego podejmowania przez Komitet własnych inicjatyw wspierających proces rewitalizacji.
4. **Zbieżność kadencji:** Kadencja Komitetu będzie zsynchronizowana z częstotliwością sporządzania oceny aktualności i stopnia realizacji GPR (ocena śródkresowa).

9.3. Zarządzanie GPR: koszty i efektywność

Efektywne zarządzanie procesem rewitalizacji jest kluczowe i, zgodnie z ustawą o rewitalizacji, powinno być odzwierciedlone w kosztach programu. W Gminie Radków, **realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji będzie opierać się głównie na zaangażowaniu i pracy pracowników Urzędu Gminy oraz jej jednostek organizacyjnych**. Zadania związane z GPR będą wykonywane w ramach ich bieżących obowiązków służbowych.

Koszty zarządzania GPR obejmują zatem wyłącznie te działania, które Gmina Radków jest zobowiązana realizować na mocy bezpośrednich postanowień programu oraz przepisów ustawy o rewitalizacji. W okresie wdrażania programu, od 2025 do 2030 roku, te koszty obejmą:

- **wsparcie i efektywna organizacja prac Komitetu Rewitalizacji:** ten organ opiniodawczo-doradczy Wójta Gminy będzie wspierany przez cały okres realizacji GPR;
- **zapewnienie ciągłości realizacji GPR:** osiągnięte zostanie to poprzez wyznaczenie merytorycznego pracownika, pełniącego funkcję koordynatora Zespołu ds. rewitalizacji, co będzie kosztem ponoszonym przez cały okres trwania programu;
- **koszty regularnych spotkań Zespołu ds. rewitalizacji:** spotkania będą odbywać się cyklicznie przez cały okres realizacji GPR;
- **monitorowanie postępów GPR i przygotowanie ocen:** koszty te obejmują przygotowanie oceny aktualności i stopnia realizacji GPR zgodnie z przyjętym systemem monitorowania i oceny, co będzie miało miejsce średnio raz na trzy lata.

Szacowane koszty zarządzania GPR

Poniższa tabela przedstawia przybliżone koszty zarządzania realizacją GPR w poszczególnych latach:

Tabela 20 Przybliżone koszty zarządzania realizacją GPR

Rok realizacji Programu	Szacowana wysokość kosztów zarządzania realizacją programu
2025	15 000,00 zł
2026	15 000,00 zł
2027	25 000,00 zł
2028	15 000,00 zł
2029	15 000,00 zł
2030	25 000,00 zł
Razem	110 000,00 zł

Źródło: Urząd Gminy w Radkowie

Dodatkowe wsparcie i perspektywy finansowania

Warto zaznaczyć, że dodatkowe środki, które usprawnią realizację programu, zostały przewidziane w ramach konkretnych projektów rewitalizacyjnych, ujętych w kierunkach działań związanych z Zespołem ds. rewitalizacji czy Komitetem Rewitalizacyjnym. Aby zapewnić skuteczną realizację zadań w ramach programu, Gmina Radków będzie aktywnie dążyć do pozyskiwania **zewnętrznego wsparcia** na pokrycie przynajmniej części kosztów zarządzania procesem, na przykład w ramach dostępnych programów Pomocy Technicznej, jeśli tylko taka możliwość się pojawi.

9.4. Harmonogram wdrażania GPR

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Radków to ambitne, sześcioletnie przedsięwzięcie, którego realizacja będzie trwała do roku 2030. Prace nad programem zostały zainicjowane w 2025 roku, równocześnie z rozpoczęciem przygotowań do wielu kluczowych projektów rewitalizacyjnych, które zostały zgłoszone przez różnorodnych interesariuszy zaangażowanych w rozwój sołectwa.

Przyjęty harmonogram Gminnego Programu Rewitalizacji skupia się przede wszystkim na najistotniejszych etapach i działaniach, które mają fundamentalne znaczenie dla powodzenia całego przedsięwzięcia. Szczególnie dużą wagę poświęcono etapowi przygotowawczemu, który stanowi fundament dla dalszych działań i jest kluczowy dla osiągnięcia zamierzonych celów. W ramach tego etapu realizowane jest staranne opracowanie szczegółowych założeń przedprojektowych, które są uzgadniane i dopracowywane w ścisłej współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, co zapewnia ich pełną akceptację oraz wspólne zaangażowanie.

Zgodnie z przyjętym systemem monitorowania i oceny efektów wdrażania programu, w okresie do 2030 roku powstaną pięć raportów okresowych, które będą obejmować ocenę stanu realizacji Programu za każdy pełny rok jego wdrażania, począwszy od 2026 roku. Dodatkowo, przewidziane jest sporządzenie kompleksowej oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, zgodnie z treścią artykułu 22 ustęp 1 ustawy o rewitalizacji. Po zakończeniu całego okresu realizacji, czyli w 2031 roku, zaplanowano również przeprowadzenie tzw. oceny ex post, której celem będzie zweryfikowanie zasadności ewentualnej kontynuacji procesu rewitalizacji w wyznaczonym obszarze oraz szczegółowa analiza trafności przyjętych założeń i osiągniętych rezultatów.

Rok 2025:

- **Pierwsza połowa roku:** skupia się na pracach przygotowawczych dla wybranych przedsięwzięć rewitalizacyjnych; obejmuje to opracowanie dokumentacji projektowej, koncepcji, kosztorysów.
- **Druga połowa roku:** nastąpi formalne przyjęcie Gminnego Programu Rewitalizacji uchwałą Rady Gminy. Równocześnie kontynuowane będą prace przygotowawcze i wdrożeniowe dotyczące wybranych przedsięwzięć rewitalizacyjnych; zaplanowano również przyjęcie uchwały określającej zasady działania Komitetu Rewitalizacji, nabór na jego członków oraz powołanie Komitetu Rewitalizacji pierwszej kadencji; w tym okresie zostanie także przygotowany i złożony wniosek w ramach działania 6.5 „Rewitalizacja obszarów innych niż obszary miejskie” z programu Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027; w okresie tym przewiduje się także powołanie Komitetu Rewitalizacyjnego.

Rok 2026:

- **Pierwsza połowa roku:** kluczowym działaniem będzie wdrożenie systemu zarządzania określonego w GPR, a także przygotowanie i wdrażanie inwestycji rewitalizacyjnych; przewidziane jest także przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji GPR za 2025r.
- **Druga połowa roku:** kontynuacja przygotowywania i wdrażania kolejnych projektów rewitalizacyjnych.

Rok 2027:

- **Pierwsza połowa roku:** obejmuje przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji GPR za rok 2026; będą także kontynuowane prace nad przygotowaniem i wdrażaniem przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także aktywne działania w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na ich realizację.
- **Druga połowa roku:** planuje się dalsze przygotowywanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Rok 2028:

- **Pierwsza połowa roku:** przygotowany zostanie Raport dotyczący stanu realizacji GPR za rok 2027; nastąpi zakończenie prac Komitetu Rewitalizacji pierwszej kadencji i powołanie Komitetu drugiej kadencji. Kontynuowane będą przygotowania i wdrażanie projektów rewitalizacyjnych, z intensyfikacją działań w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych. W tym okresie zostanie również przygotowana pierwsza Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR (ocena śródkresowa).
- **Druga połowa roku:** przewidziano dalsze przygotowywanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Rok 2029:

- **Pierwsza połowa roku:** Nastąpi przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji GPR za rok 2028. Kontynuowane będą przygotowania i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz aktywne działania w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.
- **Druga połowa roku:** Oprócz przygotowywania i wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, szczególny nacisk zostanie położony na aktywne kształtowanie zasad realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, głównie w ramach kolejnej perspektywy unijnej na lata 2028-2035.

Rok 2030:

- **Pierwsza połowa roku:** Przewiduje się przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji GPR za rok 2029. Dalsze działania obejmą przygotowywanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich realizację.
- **Druga połowa roku:** Kontynuowane będą przygotowania i wdrażanie projektów rewitalizacyjnych oraz aktywne działania w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

Rok 2031:

- **Pierwsza połowa roku:** Przygotowany zostanie Raport dotyczący stanu realizacji GPR za rok 2030. Nastąpią dalsze działania związane z opracowaniem i wdrażaniem przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych. W tym okresie rozpoczną się również prace koncepcyjne nad kolejnym GPR.
- **Druga połowa roku:** Finalnie przygotowany zostanie Raport dotyczący stanu realizacji GPR oraz przeprowadzona ocena osiągniętych efektów programu po zakończeniu jego realizacji.

10. Ocena i monitorowania Programu

Celem nadrzędnym jest stworzenie skutecznego mechanizmu reakcji na przebieg realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, co pozwoli na wprowadzanie niezbędnych zmian w trakcie jego trwania, gdy realizacja odbiega od początkowych założeń. Efektywnie działający system monitorowania i oceny GPR pozytywnie wpływa na sposób zarządzania programem, wzmacniając poczucie partnerstwa i współodpowiedzialności wśród interesariuszy, a także usprawnia przepływ informacji między realizatorami projektów a podmiotami zainteresowanymi postępami rewitalizacji.

Realizacja i nadzór

GPR jest wdrażany przez liczne podmioty i instytucje, które odpowiadają za projekty rewitalizacyjne w pięciu kluczowych sferach: **społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej**. Ze względu na **kompleksowy charakter** GPR, jego realizacja jest stale analizowana przez **Zespół ds. Rewitalizacji**. W proces ten aktywnie włączani są interesariusze z **Komitetu Rewitalizacji**, którzy dzielą się swoją wiedzą i zaangażowaniem. Kluczowe jest zarówno **bieżące monitorowanie postępów** wdrażanych projektów, jak i **szersza ocena długofalowych skutków i efektów** całego procesu rewitalizacji.

System monitorowania i oceny

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy o rewitalizacji, GPR musi posiadać **system monitorowania i oceny Programu**. Składa się on z dwóch głównych komponentów:

1. **Monitorowanie postępów realizacji:** Polega na regularnym raportowaniu bezpośrednich rezultatów przedsięwzięć, odnosząc się do ustalonych ram finansowych i harmonogramów. Ten element jest prowadzony **corocznie**.
2. **Ocena osiągnięcia celów:** Skupia się na ewaluacji stopnia wdrażania zakładanych celów rewitalizacji, które są realizowane poprzez konkretne kierunki działań i przedsięwzięcia. Ze względu na to, że ocena trafności i skuteczności tych działań często wymaga dłuższego czasu obserwacji, jest ona przeprowadzana z mniejszą częstotliwością – **raz na 3 lata**. Taki cykl pozwala na kompleksową ocenę programu i jego ogólnej aktualności, zgodnie z wytycznymi ustawy o rewitalizacji.

10.1. Monitorowanie postępów realizacji programu

Celem **monitorowania postępów Gminnego Programu Rewitalizacji** jest bieżące śledzenie jego wdrażania, co ma zapewnić sprawną realizację kluczowych założeń programu.

Raportowanie i ocena

Głównym narzędziem monitoringu będą **roczne raporty** dotyczące stanu realizacji GPR, sporządzane za rok poprzedni. Prezentacja tych raportów nastąpi na sesji, podczas której omawiany jest **Raport o stanie gminy**. Wcześniej wnioski z raportu zostaną omówione przez **Komitet Rewitalizacji**.

Cel i wykorzystanie Raportów

Podstawowym celem raportu jest **zebranie i usystematyzowanie informacji** o postępach we wdrażaniu GPR. Zebrane dane zostaną wykorzystane do:

- opracowania **Raportu o stanie Gminy Radków**, sporządzanego co roku na podstawie art. 28aa Ustawy o samorządzie gminnym i przedkładanego Radzie Gminy,
- udziału w **obowiązkowym badaniu procesu rewitalizacji w gminach** prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny w ramach systemu statystyki publicznej.

Raport będzie zawierał najważniejsze informacje o postępach realizacji **przedsięwzięć rewitalizacyjnych** ujętych w GPR, w tym odniesienia do ich ram czasowych i finansowych. W razie potrzeby, znajdują się w nim informacje o kolejnych etapach już realizowanych projektów oraz zwięzłe, hasłowe informacje na temat ich aktualnego statusu (np. "w trakcie realizacji", "zakończono realizację").

Wskaźniki i analiza

Ważnym elementem corocznych raportów będzie bieżąca **ocena i analiza osiągniętych wskaźników**. Przykładowy zestaw wskaźników, możliwy do rozbudowania, został zaprezentowany poniżej. Przy jego opracowaniu wykorzystano informacje dotyczące oceny rezultatów poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Liczba wskaźników przyporządkowanych do celów odzwierciedla charakter działań rewitalizacyjnych, które w pierwszej kolejności mają koncentrować się na rozwiązywaniu problemów społecznych na obszarze rewitalizacji. Przy doborze wskaźników uwzględniono także doświadczenia z prac nad wyznaczeniem granic obszaru rewitalizacji oraz związane z poprzednim Programem Rewitalizacji.

Tabela 21 Lista wskaźników wykorzystywanych do rocznej oceny stanu realizacji GPR

Wskaźnik	Oczekiwany kierunek oddziaływania	Wartość bazowa	Miernik osiągnięcia celu (strzałka wskazuje pożądany trend) (2030)
Podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez aktywne wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i zasobów przyrodniczych oraz wspieranie innowacyjnych inicjatyw gospodarczych sprzyjających trwałemu rozwojowi			
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	467	↑
Obszar strategiczny nr 1 Zwiększenie jakości życia mieszkańców rewitalizowanego obszaru oraz promocja ich aktywnego uczestnictwa społecznego w życiu lokalnej społeczności			
Liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radkowie	Spadek wartości wskaźnika	34	↓
Liczba realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych mających na celu integrację mieszkańców	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Liczba organizacji pozarządowych i inicjatyw nieformalnych zaangażowanych w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Obszar strategiczny nr 2 Stymulowanie rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji poprzez wspieranie przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy			

Powierzchnia nowoutworzonych lub przebudowanych przestrzeni publicznych	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	60	↑
Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Liczba powstałych produktów turystycznych na obszarze rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Obszar strategiczny nr 3 Zapewnienie nowoczesnej i dostępnej infrastruktury publicznej, odpowiadającej na potrzeby wszystkich grup społecznych, wraz z działaniami na rzecz ochrony środowiska			
Liczba oddanych do użytku placów zabaw/skwerów/miejsc integracji społecznej	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Liczba dostosowanych obiektów do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Liczba wyposażonych obiektów kultury, szkół, przedszkoli	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Obszar strategiczny nr 4 Zwiększenie efektywności działań zespołów rewitalizacyjnych.			
Liczba spotkań Zespołu ds. Rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑
Liczba przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizowanych w partnerstwie z interesariuszami rewitalizacji (spoza Urzędu Gminy w Radkowie i jej jednostek organizacyjnych)	Wzrost wartości wskaźnika	0	↑

Źródło: opracowanie własne

Za przygotowanie rocznego **Raportu dotyczącego stanu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR)** odpowiada **Zespół do spraw rewitalizacji**. Jest to zespół roboczy powołany przez Wójta Gminy.

Rola Koordynatora

Kluczową rolę w tym procesie odgrywa **koordynator zespołu**. To on będzie odpowiedzialny za **zebranie i usystematyzowanie wszystkich niezbędnych danych i informacji** potrzebnych do stworzenia Raportu.

10.2. Ocena aktualności i postępów Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji będzie poddawany **ocenie aktualności i stopnia realizacji co trzy lata**. Pierwsza taka ocena zostanie przeprowadzona w pierwszej połowie 2028 roku.

Cel i metodologia oceny

Celem tej oceny jest **dogłębna analiza** rocznych raportów z realizacji programu. Obejme ona m.in. weryfikację **stopnia osiągnięcia wskaźników**, a także analizę **kosztów i harmonogramów** wdrażania poszczególnych przedsięwzięć.

Dokument oceny ma za zadanie dostarczyć wniosków na temat **trafności i aktualności GPR** – na przykład, jak sprawdza się przyjęty system zarządzania – oraz wskazać ewentualne obszary wymagające zmian. W tym celu zostaną wykorzystane **jakościowe metody badawcze**, takie jak:

- spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji z podmiotami odpowiedzialnymi za realizację przedsięwzięć,
- wywiady indywidualne i grupowe (fokusowe) z interesariuszami procesu rewitalizacji,
- spacery badawcze.

Dodatkowe elementy oceny

Raz na trzy lata, w ramach oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, zostaną uwzględnione **wnioski z badań społecznych**, które mają za zadanie ocenić efektywność przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Analiza ta pozwoli na ocenę stanu zagospodarowania i użyteczności przestrzeni publicznych oraz dostępności obiektów użyteczności publicznej modernizowanych w ramach rewitalizacji.

Przegląd będzie obejmował również:

- wykazy **zakończonych, trwających lub jeszcze nie rozpoczętych** przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- analizę **potrzeb i zasobów instytucjonalnych** (w tym partnerów spoza sektora publicznego) niezbędnych do zarządzania procesem rewitalizacji;
- identyfikację **barier i priorytetów** na pozostałe lata wdrażania GPR.

Odpowiedzialność i decyzje

Za sporządzenie oceny aktualności i stopnia realizacji GPR odpowiada **Zespół ds. Rewitalizacji**. Opracowany dokument zostanie przedłożony **Komitetowi Rewitalizacji** przez Wójta Gminy. Zadaniem Komitetu będzie ocena, czy w kontekście postępów realizacji GPR i osiągniętych efektów, konieczne jest przystąpienie do jego **aktualizacji**.

11. Wpływ Programu na lokalne regulacje

Realizacja **Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Radków do 2030 r.** nie przewiduje konieczności wprowadzania zmian w istniejących uchwałach ani planach.

1. Polityka Mieszkaniowa

Gmina Radków nie posiada aktualnego dokumentu dotyczącego gospodarki mieszkaniowej.

2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) nie wymaga wprowadzania zmian ani aktualizacji w **Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Radków**, który został ustanowiony na podstawie uchwały nr XXV/127/01 Rady Gminy w Radkowie z dnia 27 grudnia 2001 roku. Plan ten był już wielokrotnie modyfikowany, m.in. poprzez uchwałę nr IX/36/2007 z dnia 27 listopada 2007 roku dotyczącą zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a także uchwałę nr VI/37/2024 Rady Gminy Radków z dnia 31 października 2024 roku, która zatwierdziła zmianę nr 2 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radków.

W świetle obowiązujących regulacji oraz aktualnego stanu planistycznego, realizacja GPR będzie przebiegać w ramach istniejącego planu przestrzennego, który zapewnia odpowiednie ramy prawne i funkcjonalne dla działań rewitalizacyjnych. Dodatkowo, w ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie przewiduje się opracowywania odrębnego **miejscowego planu rewitalizacji**, co wskazuje na pełną kompatybilność obecnych uwarunkowań planistycznych z celami i działaniami zawartymi w GPR.

3. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Nie przewiduje się również ustanowienia **Specjalnej Strefy Rewitalizacji**, o której mowa w art. 25 Ustawy z 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w związku z realizacją GPR.

Spis tabel

Tabela 1 Liczba mieszkańców objętych rewitalizacją do ogółu mieszkańców gminy	5
Tabela 7 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2022-2024 zamieszkujących obszar rewitalizacji.....	21
Tabela 3 Przyczyny korzystania ze wsparcia GOPS w Radkowie w 2024r.	21
Tabela 4 Liczba wypłaconych zasiłków stałych, celowych, okresowych w latach 2022-2024 na obszarze rewitalizacji.....	21
Tabela 5 Liczba dzieci i młodzieży do 14 roku życia korzystająca z dożywiania w szkołach w latach 2021-2023 na obszarze rewitalizacji.....	22
Tabela 18 Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Starachowicach w latach 2022-2024	22
Tabela 6 Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji w roku 2019 i 2024	23
Tabela 5 Struktura wiekowa mieszkańców obszaru rewitalizacji	23
Tabela 19 Frekwencja wyborcza w Gminie Radków w wyborach samorządowych z 2024, parlamentarnych 2023 oraz prezydenckich z 2020.....	23
Tabela 10 Liczba stowarzyszeń fundacji i organizacji społecznych na terenie Gminy Radków.....	23
Tabela 54 Potencjały lokalne na terenie sołectwa Radków	24
Tabela 11 Ilość podmiotów wpisanych, nowo rejestrowanych ora wyrejestrowywanych na obszarze rewitalizacji w latach 2020-2023.....	25
Tabela 28 Ilość azbestu pozostającego do unieszkodliwienia w kg w poszczególnych sołectwach Gminy Radkowie w przeliczeniu na 1 mieszkańca wg stanu na 31.12.2024r.....	28
Tabela 35 Dostęp do infrastruktury sportowo – rekreacyjnej na terenie sołectwa Radków.....	35
Tabela 12 Wykaz zabytków znajdujących się na terenie Gminy Radków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków.....	36
Tabela 45 Wykaz obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków - zabytki nieruchome	36
Tabela 53 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach analitycznych na terenie Gminy Radków	39
Tabela 20 Matryca powiązań między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi ujętym w GPR.....	71
Tabela 21 Szacowane koszty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z GPR	72
Tabela 22 Przybliżone koszty zarządzania realizacją GPR	80
Tabela 23 Lista wskaźników wykorzystywanych do rocznej oceny stanu realizacji GPR	84

Spis map

Mapa 1 Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji na terenie Gminy Radków.....	7
Mapa 2 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej na terenie Gminy Radków w podziale sołectwa	24
Mapa 3 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej na terenie Gminy Radków w podziale na sołectwa.....	26
Mapa 4 Obszary chronione na terenie sołectwa Radków.....	30
Mapa 5 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych dla sołectwa Radków	31
Mapa 6 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej na terenie Gminy Radków w podziale na sołectwa	32

Mapa 7 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze funkcjonalno - przestrzennej na terenie Gminy Radków w podziale sołectwa	38
Mapa 8 Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze technicznej w poszczególnych jednostkach referencyjnych Gminy Radków	39
Mapa 9 Lokalizacja planowanych inwestycji na tle obszarów chronionych	61

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Radków z lotu ptaka	27
Zdjęcie 2 Gminne Centrum Kultury w Radkowie.....	33
Zdjęcie 3 Boisko w Radkowie	34
Zdjęcie 4 Zespół Szkolno-Przedszkolny w Radkowie	34
Zdjęcie 5 Punkt apteczny w Radkowie	36
Zdjęcie 6 Zespół Pałacowo – parkowy Pałac	37
Zdjęcie 7 Młyn wody w Radkowie	37

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2022-2024 zamieszkujących obszar rewitalizacji.....	21
Wykres 2 Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Starachowicach w latach 2022-2024 zamieszkujących obszar rewitalizacji	22
Wykres 3 Ilość podmiotów wpisanych, nowo rejestrowanych ora wyrejestrowywanych na obszarze rewitalizacji w latach 2020-2024.....	25